

17. februar 2004

L:\TEKST\FORLAG\LO\Modinet\Rapport.doc/jp

Borgernes brug af Søllerød Kommunes hjemmeside – dokumentation af en spørgeskemaundersøgelse

af

Leif Olsen
Stine Christensen
Olaf Rieper

AKF Forlaget
Februar 2004

Forord

Dette notat indeholder basisoplysninger fra en spørgeskemaundersøgelse til et repræsentativt udsnit af borgere i Søllerød Kommune. Undersøgelsen er en del af AKF's projekt om elektronisk demokrati i kommuner, som finansieres af det tværgående forskningsprojekt, Medier og Demokrati i Netværkssamfundet, og af AKF.

Notatet er udarbejdet af forsker Leif Olsen og studentermedarbejder Stine Christensen. Olaf Rieper er projektansvarlig.

Vi vil gerne takke alle de borgere i Søllerød, der har besvaret spørgeskemaet samt projektets følgegruppe for kommentarer til notatet.

Olaf Rieper
Februar 2004

Indhold

1	Sammenfatning	7
2	Undersøgelsen er led i et større forskningsprojekt om medier i netværkssamfundet	9
3	Søllerød Kommune på forkant med brug af internettet	11
4	Borgernes brug af internettet	13
5	Borgernes kendskab til og brug af Søllerød Kommunes hjemmeside	17
6	Borgernes forudsætninger for at bruge kommunens hjemmeside.	20
7	Internettets betydning for det repræsentative demokrati.	22
8	Institutionernes hjemmesider	26
9	Forventninger til fremtidens brug af internettet til demokratiske formål	29
	Bilag	
1	Undersøgelsens metode, gennemførelse og bortfaldsanalyse.....	32
2	Spørgeskema.....	45
3	Svarfordelinger	70

Litteratur	89
English Summary	91
Noter	93

1 Sammenfatning

Dette er et beskrivende notat, der fremlægger de første resultater fra en spørgeskemaundersøgelse blandt 2500 tilfældigt udvalgte borgere i Søllerød Kommune over 17 år, som AKF gennemførte i foråret 2003. I 2004 offentliggøres mere analyserende publikationer. Undersøgelsen, der har en svarprocent på 58, belyser borgernes erfaringer med kommunens hjemmeside www.sollerod.dk, set i et demokratisk perspektiv.

Blandt borgerne i Søllerød synes der at være stor parathed i forhold til at anvende internettet til demokratiske formål. Fire ud af fem borgere i Søllerød er brugere af internettet, hvoraf 95% har adgang til internettet fra hjemmet. Endvidere vurderer 78% deres it-kompetencer positivt. Så godt som alle internetbrugere anvender internettet til at sende og modtage e-mail samt til at søge information om forskellige emner. 75% angiver, at de regelmæssigt søger information om politik og samfundsforhold.

Kommunens hjemmeside er kendt af 73% af de borgere, der er brugere af internettet, hvoraf hver tredje besøger siden mindst en gang månedligt. Hjemmesiden bruges oftere til at søge serviceinformationer, end den anvendes til at søge informationer om kommunalbestyrelsens arbejde og om kommunens politikere. Relativt få besøger debatten på kommunens hjemmeside, idet 1% besøger den månedligt og 16% sjældnere end månedligt. Dernæst har blot 1% af borgerne skrevet et debatindlæg på hjemmesiden.

Internetbrugere i Søllerød udtrykker en skepsis i forhold til, at internettet giver mulighed for indflydelse på den kommunale politik. Blot 3% mener, at hjemmesiden i høj grad giver et bedre grundlag for at påvirke politikken, mens 19% mener, at der i nogen grad er tale om en forbedring.

Endvidere erklærer 12% sig helt enige i, at internettet gør de politiske beslutningsprocesser mere gennemskuelige, og blot 10% er helt enige i, at internettet øger borgernes muligheder for at påvirke den førte politik.

Til trods for denne skepsis vurderes internettet overordnet positivt, når det drejer sig om muligheden for at kontakte kommunen digitalt. 63% vurderer muligheden for at kunne kommunikere digitalt med kommunen via e-mail positivt, mens 46% vurderer muligheden for at kunne følge med i lokalpolitik på internettet positivt. Endelig forholder 30% sig positivt over for muligheden for at kunne debattere kommunale spørgsmål på kommunens hjemmeside.

Selv om borgerne i Søllerød ikke har anvendt de demokratiske muligheder på kommunens hjemmeside i så høj grad som hjemmesidens servicemuligheder, vurderer borgerne, at det giver dem en fordel, at disse demokratiske muligheder er til stede. Der synes dermed at være et potentiale for, at det digitale nærdemokrati kan udfolde sig i Søllerød Kommune.

2 Undersøgelsen er led i et større forskningsprojekt om medier i netværkssamfundet

Undersøgelsen er led i et større forskningsprojekt om medier i netværkssamfundet.

Her foreligger de første resultater fra en spørgeskemaundersøgelse blandt 2500 tilfældigt udvalgte borgere i Søllerød Kommune over 17 år, som AKF gennemførte i foråret 2003. Undersøgelsen, der har en svarprocent på ca. 60, belyser borgernes erfaringer med kommunens hjemmeside www.sollerod.dk, set i et demokratisk perspektiv.

Dette notat er dokumenterende og beskrivende og vil i løbet af 2004 blive fulgt op af analyserende publikationer. Resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen bliver suppleret med viden fra interview med byrådspolitikere, medarbejdere og ledere i udvalgte kommunale forvaltninger og institutioner samt interview med et udvalg af borgere, der også har besvaret spørgeskemaet.

Projektet indgår i et større tværvideenskabeligt forskningsprojekt, kaldet MODINET (Medier Og Demokrati I NETværkssamfundet, se www.modinet.dk), hvorunder der gennemføres forskningsprojekter med Hals og Odder Kommuner som cases samt en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse blandt et repræsentativt udsnit af borgere. Resultaterne fra Søllerød Kommune vil indgå i sammenlignende analyser med tal fra den landsdækkende undersøgelse samt med undersøgelsesresultater fra Hals og Odder.

MODINET har til formål at undersøge globaliseringens og den nye digitale mediekulturs betydning for politik og demokrati, for de etablerede kultur- og medieinstitutioner og for hverdagslivet i fremtidens informations- og netværkssamfund. MODINET omfatter 41 forskere, to post.doc. og

fem ph.d.'ere fra samfundsvidenskab og humaniora ved både offentlige og private forskningsmiljøer. MODINET finansieres af Forskningsrådene med en bevilling på 23,6 mio.kr. under programmet Større Tværgående Forskergrupper. Projektperioden løber fra 1. april 2002-1. september 2005.

AKF's bidrag til det større projekt består i den empiriske undersøgelse af Søllerød Kommunes anvendelse af internettet i demokratisk øjemed. Herudover gennemgås den relevante litteratur på området med det formål at udnytte den eksisterende empiriske og teoretiske viden om internettet som virkemiddel i udviklingen af det lokale demokrati i kommuner.

AKF's projekt finansieres af Statens Humanistiske og Samfundsvidenskabelige Forskningsråd og AKF.

3 Søllerød Kommune på forkant med brug af internettet

Søllerød Kommune er udvalgt til undersøgelsen, idet kommunen kan siges at være »på forkant« med at bruge internettet i demokratisk øjemed. Dernæst lever kommunen op til at være markant forskellig fra Hals Kommune i Nordjylland, i forhold til en række centrale socioøkonomiske og geografiske faktorer. Udviklingen i Hals Kommune undersøges af forskere fra Aalborg Universitet¹, som vi vil samarbejde med omkring sammenligning mellem de to vidt forskellige kommuner, der dog har det til fælles, at de kan siges at være »på forkant« med at bruge internettet i demokratisk øjemed (se bilag 1 for uddybende begrundelser for valg af kommune til undersøgelsen).

Kommunerne Hals og Søllerød ligner hinanden, i den forstand at de begge prioriterer og arbejder konkret med at udvikle det kommunale demokrati via kommunale hjemmesider. Det fælles kriterium er således, at begge kommuner er på forkant i arbejdet med at bruge internettet og hjemmeside til at fremme den demokratiske udvikling i kommunen.

Hals Kommune arbejder med at udvikle demokratiet gennem brug af it, som et projekt under Det Digitale Nordjylland, www.detdigitalenordjylland.dk (Nielsen 2002).

Borgmesteren i Søllerød lancerede i 1999 målsætningen om, at »Søllerød Kommune skulle være bedst på internettet«. Det betød, at området blev prioriteret og der kom gang i den praktiske udvikling af kommunens hjemmeside. Kommunen implementerede i 2001 en ny version af hjemmesiden, der bl.a. indeholdt et debatmodul. Debatmodulet blev søsat med et debatoplæg under temaet »Søllerød Kommune – et godt sted at leve?« Oplægget blev husstandsomdelt og skulle bidrage til at sætte debatten i gang

på kommunens hjemmeside. Herefter fulgte oplæg til særdebatter i forbindelse med diverse politiske forslag, der er blevet sat til høring. Der blev endvidere igangsat et institutionsprojekt, der er udmøntet i, at kommunens institutioner tilbydes at købe deres egen hjemmeside af kommunen til en lav pris (startpakke for 1000 kr. og derefter 500 kr. pr. år) og med støtte til oprettelse, vedligeholdelse osv.

Ideen er at fremskynde processen med at få institutionerne på internettet og hjælpe dem hurtigt i gang, idet de køber en færdig løsning og således kun skal koncentrere sig om indholdet og »driften« af siden, dvs. opdateringer mv. Søllerød Kommunes position som en kommune, der prioriterer og arbejder konkret med at udvikle det kommunale demokrati via kommunale hjemmesider, bestyrkes desuden af, at Kommunes hjemmeside vurderes til at ligge i toppen af feltet af danske kommuner, når det gælder demokratisk udformning og anvendelse af internettet af Bedst På Nettet². Indikatorerne for denne vurdering er udviklet af Bedst På Nettet og består af: Demokratisk værdi, åbenhed og muligheder for dialog. Ved en gennemgang af de danske kommuners hjemmesider foretaget af Torpe og Nielsen (2002), udelukkende med fokus på demokratiske virkemidler, var Søllerød Kommune ligeledes blandt de bedst placerede kommuner.

Udviklingen i Søllerød Kommunes brug af internettet og hjemmesider sker gennem en udviklingsdynamik, der bl.a. udspringer at et godt samarbejde mellem borgmesteren og lederen af informationskontoret. De deler holdningen, at »der skal ske noget« med hensyn til demokrati på kommunens hjemmeside. Parolen er stadig, at man vil være »bedst på nettet«, hvilket i praksis implementeres »skridt for skridt«, om end der er en delvis personbåret masterplan for kommunens kommende indsatser.

4 Borgernes brug af internettet

Fire ud af fem borgere, der deltog i undersøgelsen, har erfaringer med at bruge computer i forbindelse med arbejde eller i fritiden. Heraf er det kun omkring 2-3%, der ikke har adgang til eller ikke er brugere af internettet³. Hvor og hvor ofte borgerne benytter internettet, fremgår af tabel 4.1, der viser, at det primært er på arbejdet eller i hjemmet, at borgerne bruger internettet, om end der finder en betydelig brug sted på skoler/uddannelsessteder, på biblioteker og andre steder, hvor mellem cirka 29% og 19% angiver, at de bruger internettet i forskelligt omfang.

Tabel 4.1 Hvor ofte benytter du internettet følgende steder? (andel angivet i %)

	Dagligt	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig	N
På arbejdet	68	10	2	3	18	984
Derhjemme	60	29	5	2	5	1086
På skole eller uddannelsessted	7	6	2	4	81	798
Andre steder	2	4	8	14	71	648
På biblioteket	1	3	6	18	72	869

N af 1102

Det viser sig, at alle borgere med undtagelse af et par procent bruger internettet til at sende e-mail⁴ og til at søge informationer om forskellige emner. 75% angiver, at de søger information om politik og samfundsforhold med mellemrum jf. tabel B3.24 i bilag 3. Det fremgår også af tabel 4.2, at mere end to tredjedele bruger netbank og handler med mellemrum. Der er der-

imod 75% eller flere, der aldrig bruger internettet til henholdsvis underholdning, til at chatte, spille spil og deltage i debatter/diskussionslister.

Tabel 4.2 Hvor ofte benytter du internettet til at ... (andel angivet i %)

	Dagligt	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig	N
sende/modtage e-mail?	76	16	2	3	2	1088
søge information om forskellige emner?	49	37	10	4	1	1095
»gå i banken« (netbank)?	15	42	11	4	28	1085
blive underholdt (fx lytte til netradio eller se film)?	3	6	5	11	75	1074
chatte?	3	3	1	8	85	1074
handle (tøj, musik, billetter osv.)?	1	6	26	35	32	1075
spille spil med andre?	1	3	2	6	88	1076
deltage i debatter/diskussionslister?	1	2	2	10	85	1080

N af 1102

Borgerne har svaret på et spørgsmål om, hvor ofte de bruger forskellige typer af hjemmesider. Svarene præsenteres i tabel 4.3, hvor det viser sig, at borgerne i særlig grad benytter nyhedsmedierne på internettet. Der er dog også ganske mange, der bruger den kommunale hjemmeside, de statslige og den amtslige hjemmeside. Der er omkring 70%, der bruger kommunens hjemmeside med mellemrum, mens der er tale om cirka 60%, der bruger hjemmesider i staten, og knap 45%, der bruger amternes hjemmesider.

Tabel 4.3 Hvor ofte bruger du følgende typer af hjemmesider? (andel angivet i procent)

	Dagligt	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig	Ved ikke	N
Nyhedsmedier på internettet (fx netaviser el. tv-stationer på internettet - danske såvel som internationale)	28	21	12	19	20	1	1064
Anden type	9	12	7	5	40	25	500
Kommunale hjemmesider	2	5	23	41	27	2	1065
Hjemmesider i staten (fx Folketinget, forskellige ministeriers hjemmesider, domstolene osv.)	2	7	16	36	36	3	1067
Hjemmesider i amterne (fx Københavns Amts hjemmeside eller andre amter)	1	2	7	33	53	4	1064
Hjemmesider for andre myndigheder eller institutioner (fx Kommunernes Landsforening, Teknologisk Institut e.l.)	1	6	13	33	43	4	1066
Interesseorganisationers og politiske bevægelser (fx fagbevægelser, miljøbevægelser, ATTAC e.l.)	1	4	7	26	57	5	1066
Politiske partiers hjemmesider	0	1	4	23	66	5	1058
Frivillige organisationers hjemmesider (fx Røde Kors, Amnesty International, Mellempøkeligt Samvirke)	0	2	6	29	57	6	1060

N af 1102

Som det fremgår ovenfor, er det særdeles udbredt at bruge internettet til at søge information også omkring politiske forhold. Når vi spørger til, om borgerne, inden for de seneste 12 måneder, har fulgt med i debatter eller chats om politik og samfundsforhold eller direkte deltaget heri, så falder omfanget markant, hvilket fremgår af tabel 4.4.

Tabel 4.4 Har du inden for de seneste 12 måneder... (andel angivet i %)

	Ja	Nej	Ved ikke	N
fulgt debatter på internettet om andre emner end politik og samfundsforhold?	17	81	2	1091
fulgt debatter eller chats på internettet om politik og samfundsforhold?	9	90	2	1093
»skrevet under« på en underskriftindsamling på nettet eller via e-mail?	9	90	1	1090
selv deltaget i debatter på internettet om andre emner end politik og samfundsforhold?	8	91	1	1091
selv deltaget i en debat eller chat på internettet om politik og samfundsforhold?	2	97	1	1092

N af 1102

Der er kun 2%, der har deltaget i en debat eller chat på internettet om politik og samfundsforhold inden for de seneste 12 måneder. En del flere, 8%, har deltaget i debatter på internettet om andre emner end politik og samfundsforhold, men det må stadig betegnes som en aktivitet for de få at deltage i debatter på internettet, ligesom det også er relativt få, der følger disse debatter: 9%, når det gælder debatter om politik og samfundsforhold, og 17%, når det gælder debatter om andre forhold end politik og samfundsforhold.

5 Borgernes kendskab til og brug af Søllerød Kommunes hjemmeside

Det viser sig, at 73% af de borgere, der er brugere af internettet, kender til Søllerød Kommunes hjemmeside www.sollerod.dk. Heraf besøger 7% hjemmesiden en eller flere gange om ugen, mens 27% besøger siden en eller flere gange om måneden, og 58% gør det sjældnere. Endelig er der 8%, der aldrig besøger hjemmesiden.

Borgernes brug af hjemmesiden fremgår af tabel 5.1, der bl.a. viser, at de fem mest brugte funktioner er: 1) at søge information om kommunens servicemuligheder (85%), 2) at bruge hjemmesidens tilbud om selvbetjening (74%), 3) at læse »Nyheder fra Søllerød Kommune« (66%), 4) at søge information om kommunens kulturelle tilbud (62%) og 5) at søge information om kommunens fritidstilbud (52%). Herudover er der en række funktioner, der bruges af mellem 26% og 43% af borgerne, såsom: 1) at finde e-mail-adresser til kommunens administrative afdelinger, 2) at hente/læse dagsordener eller referater fra kommunalbestyrelsens møder, 3) at søge information om kommunens politikere, 4) at besøge netdebatten og 5) at finde e-mail-adresser til kommunens politikere.

Tabel 5.1 Hvor ofte foretager du dig noget af følgende på www.sollerod.dk?
(andel angivet i %)

	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig	N
Læser »Nyheder fra Søllerød Kommune«	8	14	44	34	729
Søger information om kommunens servicemuligheder	2	22	60	15	728
Søger information om kommunens kulturelle tilbud	2	13	47	38	730
Søger information om kommunens fritidstilbud	2	9	41	48	730
Henter/læser dagsordener eller referater fra kommunalbestyrelsens møder	2	5	24	70	730
Bruger »selvbetjeningen« (fx indberetning af vandforbrug, meddelelse om flytning, lægeskift e.l.)	1	12	60	26	730
Finder e-mail-adresser til kommunens administrative afdelinger	1	4	39	57	730
Besøger netdebatten	0	1	16	83	724
Søger information om kommunens politikere	0	1	26	73	727
Finder e-mail-adresser til kommunens politikere	0	1	16	84	727

N af 737

Der er relativt få, der besøger netdebatten (1% månedligt og 16% sjældnere), men der er endnu færre, der bidrager med indlæg til netdebatterne, idet kun 1% af borgerne har skrevet indlæg. Denne andel bør dog ses i lyset af, at blot 2% har skrevet et indlæg til lokalavisen vedrørende forhold i Søllerød Kommune jf. tabel B3.4 i bilag 3.

Selv om mange borgere søger information på www.sollerod.dk, så er det kun 20% af borgerne, som har kendskab til, at kommunen lægger sager ud til høring på hjemmesiden jf. tabel B3.33 i bilag 3.

10% af borgerne benytter sig af tilbuddet om at abonnere gratis på elektroniske nyheder fra Søllerød Kommune. 58% kender til tilbuddet, men abonnerer ikke, mens 32% slet ikke kender til tilbuddet.

Vi har bedt borgerne vurdere en række forhold ved kommunens hjemmeside. Som det fremgår af tabel 6.1, mener 25%, at de i høj grad kan få den information om den kommunale service, som de ønsker. Mere end halvdelen mener dog kun, at det i nogen grad er tilfældet, og 2% mener, at det i ringe grad er tilfældet, ligesom 21% ikke ved det. Med hensyn til spørgsmålet om, i hvilken grad hjemmesiden giver mulighed for at få ind-

blik i kommunalbestyrelsens arbejde, så mener 8%, at det i høj grad er tilfældet, mens 8% mener, det i nogen grad er tilfældet, og 5%, at det i ringe grad er tilfældet. Der er dog 55%, der ikke ved, om det er tilfældet jf. tabel B3.36 a, b i bilag 3.

Borgerne mener ikke, at hjemmesiden giver bedre grundlag for at påvirke den kommunale politik. Således mener kun 3%, at hjemmesiden i høj grad giver et bedre grundlag for at påvirke politikken, mens 19% mener, at der i nogen grad er tale om en forbedring jf. tabel B3.36 c i bilag 3.

6 Borgernes forudsætninger for at bruge kommunens hjemmeside

En væsentlig forudsætning for, at borgerne kan drage nytte af hjemmesiden, er deres egne grundlæggende forudsætninger for at navigere på internettet og hjemmesiden. 43% af borgerne vurderer i tabel 6.1, at deres færdigheder til at betjene computeren er meget gode, mens 35% vurderer dem som gode, og 18% mener, at de hverken har gode eller dårlige forudsætninger.

Tabel 6.1 Hvordan vil du beskrive dine færdigheder, når det drejer sig om at betjene computeren? (andel angivet i %)

Meget gode	Ret gode	Hverken gode eller dårlige	Ret dårlige	Meget dårlige	Ved ikke
43	35	18	4	1	0

N = 1156 af 1158

En anden væsentlig forudsætning er hjemmesidens opbygning og indhold. Spørgsmålet er, om borgerne finder det let eller svært at finde rundt og forstå de oplysninger, der gives på hjemmesiden.

Det fremgår af tabel 6.2, at hovedparten af borgerne vurderer, at det henholdsvis i høj grad eller i nogen grad er let at finde rundt på hjemmesiden og let at forstå den information, der gives.

Tabel 6.2 I det følgende vil vi gerne høre din mening om Søllerød Kommunes hjemmeside. I hvor høj grad synes du, at... (andel angivet i %)

	I høj grad	I nogen grad	I ringe grad	Slet ikke	Ved ikke	N
det er let at forstå den information, der gives på hjemmesiden?	36	45	2	0	17	714
det er let at finde rundt på hjemmesiden?	26	52	5	1	16	713

N af 737

Disse vurderinger er særligt relevante, når det gælder borgernes forudsætninger for at søge viden på hjemmesiden. Hvis vi retter fokus på de interaktive aspekter af hjemmesiden, så er der en række andre forudsætninger, der er vigtige at undersøge. På internettet har borgerne mulighed for at deltage aktivt i debatter, hvor de kan indsende skriftlige indlæg, der kommer til at fremstå for offentligheden. Vi har derfor spurgt borgerne om, hvor let eller svært de finder det henholdsvis: At formulere en skrivelse til kommunen i en klagesag, at skrive et læserbrev til den lokale avis og tage ordet på et offentligt møde. Borgernes svar præsenteres i tabel 6.3 og viser, at relativt få borgere har det enten ret svært eller meget svært med disse aktiviteter. Andelen af borgere, der har det ret svært eller meget svært med disse aktiviteter, ligger mellem 7% og 27%, hvilket er en betydelig andel.

Tabel 6.3 Hvor let eller svært ville det være for dig at... (andel angivet i %)

	Meget let	Ret let	Hverken let eller svært	Ret svært	Meget svært	Ved ikke	N
formulere en skrivelse til kommunen, hvis du ønskede at klage over kommunens behandling af dig eller din familie i en bestemt sag?	45	34	12	5	2	2	1440
skrive et læserbrev til en lokal avis?	35	32	19	7	3	3	1439
tage ordet på et offentligt møde?	22	27	21	16	11	3	1439

N af 1458

7 Internettets betydning for det repræsentative demokrati

Stort set alle borgerne i Søllerød Kommune finder det vigtigt, at kommunens borgere stemmer ved de kommunale valg. 75% mener det er »meget vigtigt«, og omkring 21% finder det »ret vigtigt« at stemme ved de kommunale valg. Ser vi på de demokratiske aktiviteter, der finder sted mellem valgene, vurderer borgerne ikke, at det er helt så vigtigt at deltage. Som det fremgår af tabel 7.1, finder blot omkring hver tiende det meget vigtigt, at borgerne deltager i løsningen af problemer i kommunen, samt at borgerne er aktive i den offentlige debat om kommunale og lokale anliggender. Dog vurderer godt hver anden borger, at borgernes deltagelse i disse aktiviteter er ret vigtig.

Tabel 7.1 Det kan være forskelligt, hvad man som borger finder vigtigt i et lokalt demokrati. Hvor vigtigt synes du, det er... (andel angivet i %)

	Meget vigtigt	Ret vigtigt	Hverken vigtigt eller ikke vigtigt	Ikke særlig vigtigt	Slet ikke vigtigt	Ved ikke	N
at borgerne stemmer ved de kommunale valg?	76	22	2	0	0	0	1442
at borgerne er tolerante over for etniske grupper?	28	46	16	6	2	3	1424
at borgerne holder sig informeret om, hvad der sker i kommunen?	24	62	10	2	0	1	1433
at borgerne deltager aktivt i løsningen af problemer i kommunen?	11	55	25	5	1	3	1419
at borgerne er aktive i den offentlige debat om kommunale og lokale anliggender?	9	58	25	5	1	3	1416

N af 1458

Borgerne i Søllerød lægger mest vægt på internettet som informationskilde, når de vurderer internettets betydning for demokratiet. Som det fremgår af tabel 7.2, er 31% borgere helt enige i udsagnet om, at internettet gør det lettere for almindelige borgere at følge med i politik, mens 25% erklærer sig helt enige i, at internettet er et godt sted at hente information om politik.

Borgerne synes at forholde sig mere skeptisk i forhold til, at internettet giver muligheder for at påvirke demokratiet. 12% er helt enige i, at internettet gør de politiske beslutningsprocesser mere gennemskuelige, og blot 10% er helt enige i, at internettet øger borgernes muligheder for at påvirke den førte politik.

Internettet giver mulighed for, at borgere kan debattere politiske spørgsmål med andre borgere eller politikere hjemme fra dagligstuen. Denne umiddelbart lettere tilgang til at debattere politik har medvirket til forventninger om, at flere borgere ville deltage i demokratiske debatter. I Søllerød er der dog blot 9% af borgerne, der er helt enige i, at internettet er velegnet for debat af politiske spørgsmål. Når borgerne sammenligner internettet med aviser som forum for debat, viser det sig endvidere, at 24% af borgerne er helt enige i, at den almindelige borger har mere ud af at skrive debatindlæg til avisen end på kommunens hjemmeside.

Tabel 7.2 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om internettets betydning for demokratiet? (andel angivet i %)

	Helt enig	Delvis enig	Hverken enig eller uenig	Delvis uenig	Helt uenig	Ved ikke	N
Internettet gør det lettere for almindelige borgere at følge med i politik på forskellige områder	31	34	19	4	3	10	1089
Internettet er et godt sted at hente information om politik	25	35	20	3	2	15	1084
Den almindelige borger har mere ud af at skrive debatindlæg til avisen end på kommunens hjemmeside	24	34	19	3	3	17	1093
Internettet bidrager til at gøre de politiske beslutningsprocesser mere gennemsikrelige?	12	25	34	8	7	15	1084
Internettet giver borgerne større chancer for at påvirke politikken på forskellige områder	10	25	34	8	7	15	1084
Der er så meget information på internettet om politik, at den enkelte let taber overblikket	9	29	26	10	5	21	1085
Internettet er velegnet for debat af politiske spørgsmål	9	27	30	8	6	19	1084

N af 1102

I borgernes opfattelse er de mest effektive måder at forsøge at påvirke beslutninger i kommunen på stadig gennem personlig kontakt og brevskrivning. Kun få mener, at digitale kontaktformer som e-mail og netdebatter er effektive måder at opnå indflydelse på. Det fremgår af tabel 7.3, at 25% vurderer personlig kontakt til kommunen som en meget effektiv måde at påvirke beslutningerne på, og 44% vurderer, at denne form for kontakt er effektiv. 12% finder det meget effektivt at tage kontakt til kommunen via brev, mens knap hver anden borger vurderer brevkontakten som effektiv. Til sammenligning mener blot 1%, at det er meget effektivt, og 8%, at det er effektivt at deltage i debatter på kommunens hjemmeside for derigennem at opnå indflydelse på beslutninger i kommunen. Lidt flere vurderer, at det er effektivt at tage kontakt til kommunalbestyrelsens medlemmer via e-mail, idet henholdsvis 3% og 19% vurderer denne kontaktform som »meget effektiv« og »effektiv«. Der er samtidig flest borgere, der forholder

sig tvivlende i forhold til at vurdere effektiviteten af at kontakte kommunalbestyrelsens medlemmer samt deltagelse i kommunens netdebat, idet godt hver anden borger har svaret »ved ikke« til de spørgsmål.

Tabel 7.3 Der findes forskellige opfattelser af, hvordan man som borger mest effektivt kan påvirke beslutningerne i kommunen. Hvor effektiv synes du, hver enkelt af disse aktiviteter er? (andel angivet i %)

	Meget effektiv	Effektiv	Hverken effektiv eller ineffektiv	Ineffektiv	Meget ineffektiv	Ved ikke	N
Tage personlig kontakt til kommunen	25	44	12	3	1	16	1076
Tage kontakt til kommunen pr. brev	12	49	17	3	1	18	1073
Tage kontakt til kommunen sammen med andre (fx via underskriftindsamling)	11	28	18	4	2	37	1070
Tage personlig kontakt til kommunalbestyrelsens medlemmer	11	26	16	2	2	43	1072
Skrive et læserbrev i den lokale avis	6	31	24	4	2	32	1070
Tage kontakt til kommunalbestyrelsens medlemmer pr. brev	5	30	17	2	2	43	1071
Tage kontakt til kommunen via e-mail	5	28	24	5	2	36	1071
Deltage i offentlige høringer	4	25	24	4	3	40	1072
Deltage i kommunalbestyrelsesmøder	4	19	23	5	4	45	1069
Tage kontakt til kommunalbestyrelsens medlemmer via e-mail	3	19	20	3	3	52	1070
Deltage i debat på kommunens hjemmeside	1	8	27	7	3	54	1068

N af 1102

8 Institutionernes hjemmesider

En stor del af borgernes kontakt med kommunen foregår i forbindelse med servicetilbud og gennem de kommunale institutioner, som de er brugere af. Mange institutioner i Søllerød Kommune har eller er i gang med at etablere hjemmesider, som giver kontaktfladen mellem borgerne og institutionerne en ny dimension. Som omtalt i det indledende afsnit tilbyder Søllerød Kommune en pakkeløsning til institutionerne, der skal støtte dem i arbejdet med at udvikle hjemmesiderne.

Vi har spurgt borgerne, om de er brugere af kommunale institutioner i Søllerød Kommune, og dernæst, om de benytter institutionernes hjemmesider, hvis de har nogen. Vi har endvidere spurgt om, hvilken betydning institutionens hjemmeside har for brugerens kontakt med institutionen og om en række ønsker i forhold til institutionernes hjemmesider.

Ud af brugerne af folkeskolen benytter 64% med mellemrum skolens hjemmeside. Andelen af borgere, der benytter kulturinstitutionernes hjemmesider, er ligeledes 64%, mens 61% af de borgere, der beskriver sig selv som brugere af kommunens biblioteket, benytter bibliotekets hjemmeside.

Tabel 8.1 Hvor ofte benytter du hjemmesiden for den/de institutioner, som du er bruger⁵ af? (andel angivet i %)

	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig	N
Øvrige skoler (dvs. Heldagsskolen, Søllerød Ungdoms- og Uddannelsescenter, Værkstedsskolen, Fælles Pædagogisk Center)	11	22	11	56	28
Andre	11	8	14	67	38
Bibliotek	10	19	33	39	768
Pensionist- og Ældrerådet	9	16	36	40	52
Aktivitetscenter for ældre	8	8	41	43	57
Kulturinstitution (fx museer, biografer mv.)	7	19	38	36	410
Folkeskole	6	25	33	36	277
Fritidsinstitution (dvs. musikskolen, ungdomsskolen)	5	7	32	55	124
Tandplejen	4	1	14	81	247
Daginstitution (vuggestue/børnehave)	3	12	33	52	186
Plejehjem	0	11	11	78	11

N af 1102

Det fremgår af tabel 8.2, at 35% af borgerne vurderer, at institutionens hjemmeside har positiv betydning for deres kontakt til institutionen. 33% mener hverken, at hjemmesiden har positiv eller negativ betydning, og 1% mener, at hjemmesiden har meget negativ betydning. Endelig har 32% svaret »ved ikke« til spørgsmålet om institutionshjemmesidens betydning for kontakten.⁶

Tabel 8.2 Hvilken betydning har institutionens hjemmeside for kontakten mellem dig og institutionen? (andel angivet i %)

Meget positiv betydning	7
Positiv betydning	28
Hverken positiv eller negativ betydning	33
Negativ betydning	0
Meget negativ betydning	1
Ved ikke	32

N = 953 af 1102

Borgernes ønsker til institutionshjemmesiderne er primært rettet mod servicetilbud såsom adgang til praktiske informationer, informationer om aktiviteter, mulighed for elektronisk tilmelding til arrangementer samt muligheden for løbende at modtage information pr. e-mail. Knap så højt på borgernes ønskeliste for indholdet på institutionernes hjemmesider står adgang til informationer om institutionernes mål og principper, bestyrelsesreferater samt muligheden for at kunne føre elektronisk dialog med personale og andre brugere.

Tabel 8.3 I hvilken grad kunne du ønske dig, at de kommunale institutioner, som du er bruger af, havde hjemmesider med følgende indhold? (andel angivet i %)

	I høj grad	I nogen grad	I ringe grad	Slet ikke	Ved ikke	N
Adgang til praktisk information (fx om regler, åbningstider e.l.)	53	27	4	3	13	940
Adgang til information om institutionens aktiviteter	37	33	7	5	17	927
Mulighed for elektronisk tilmelding og betaling til arrangementer	32	32	10	8	17	931
Løbende information via e-mail om nyheder/ændringer i institutionens dagligdag	21	31	17	11	20	926
Adgang til information om mål og principper	19	30	17	9	24	913
Adgang til bestyrelsesreferater	13	27	25	13	21	917
Mulighed for dialog med personalet og institutionens øvrige brugere	11	26	25	15	24	924
Andet	3	4	4	11	78	321

N af 1102

9 Forventninger til fremtidens brug af internettet til demokratiske formål

Foruden at stille spørgsmål til den faktiske brug af internettet til demokratiske aktiviteter har vi bedt borgerne i Søllerød om at forholde sig til internettet som medium for kommunikation med kommunen i al almindelighed. Derudover har vi spurgt til borgernes ønsker til indhold på kommunens hjemmeside samt til deres ønsker om at deltage i demokratiske aktiviteter på internettet.

Blot få borgere havde rent faktisk været i kontakt via e-mail med en kommunalpolitiker eller en ansat i kommunen 12 måneder forud for undersøgelsen jf. tabel B3.55 i bilag 3. Som det fremgår af tabel 9.1, vurderer hver fjerde alligevel, at det giver en meget stor fordel at kommunikere med kommunen pr. e-mail, og 38% mener, at det giver en ret stor fordel. Dette resultat tyder således på, at borgerne oplever det som en positiv ting, at de har muligheden for at kontakte kommunen digitalt, hvis de skulle ønske det. Henholdsvis 8% og 34% mener, at det give en meget stor eller ret stor fordel at kunne følge med i den kommunale politik på kommunens hjemmeside.

Som det også er fremgået, har blot en andel på 1% benyttet sig af muligheden for at skrive debatindlæg på kommunens hjemmeside. Alligevel vurderer 6% denne mulighed som en stor fordel og 24% som en ret stor fordel. Det ser i den forbindelse ligeledes ud til, at hver tredje borger oplever det som noget positivt, at muligheden for at debattere er til stede, selvom en meget mindre andel rent faktisk benytter sig af muligheden.

Tabel 9.1 Hvilken fordel synes du alt i alt, det giver at... (andel angivet i %)

	En meget stor fordel	En ret stor fordel	En ret lille fordel	Slet ingen fordel	Ved ikke	N
kommunikere med kommunen pr. e-mail?	25	38	13	4	20	724
følge med i den kommunale politik via Søllerød Kommunes hjemmeside?	8	34	20	5	34	723
debattere kommunale spørgsmål på Søllerød Kommunes hjemmeside?	6	24	21	7	42	721

N af 737

Når vi beder borgerne om at vurdere, på hvilke områder de kunne tænke sig kommunens hjemmeside udbygget, vægtes servicetilbud højere end muligheden for at kunne deltage i debatter. 47% ønsker flere muligheder for elektronisk selvbetjening, og 42% ønsker at opnå adgang til sager eller data, der vedrører dem selv. Der er et større ønske om, at hjemmesiden udbygges med informationer om den kommunale service set i forhold til ønsket om information om kommunalbestyrelsens arbejde. 38% ønsker i høj grad serviceinformationer, mens 20% i høj grad ønsker mere indsigt i kommunalpolitikernes arbejde.

12% ønsker i høj grad kommunens hjemmeside udbygget i forhold til at kunne deltage i debatter, og 27% ønsker i nogen grad en sådan udbygning af hjemmesiden. Dette er en betragtelig andel set i forhold til, hvor mange borgere der på undersøgelsestidspunktet havde benyttet den eksisterende mulighed for at debattere kommunale spørgsmål.

Tabel 9.2 Synes du, at Søllerød Kommune skal udbygge sin hjemmeside på følgende områder? (andel angivet i %)

	I høj grad	I nogen grad	I ringe grad	Slet ikke	Ved ikke	N
Elektronisk selvbetjening	47	31	4	2	15	724
Adgang til sager/data, der vedrører dig selv (fx sager under behandling)	42	27	6	6	19	725
Information om kommunal service	38	37	6	2	17	722
Information om kommunalbestyrelsens arbejde	20	38	14	4	24	725
Adgang til at deltage i debatter	12	27	23	9	29	722

N af 737

Endelig udviser borgerne størst interesse for digital deltagelse i det repræsentative demokrati med henblik på at kunne afgive stemmer ved kommunalvalg. Godt hver anden borger ville være meget interesseret i at afgive sin stemme ved næste kommunalvalg, hvis muligheden var til stede, mens 21% udtrykker nogen interesse herfor.

I forhold til at kunne deltage i det lokale demokrati via internettet i perioden mellem valgene er interessen mindre. 7% ville være meget og 24% ville være noget interesseret i at følge et kommunalbestyrelsesmøde via web-tv. Denne andel må også siges at være betragtelig set i forhold til, at blot 5% af borgerne 12 måneder forud for undersøgelsen havde været til et borgermøde jf. tabel B3.4 i bilag 3.

Mindst interesseret er borgerne i at kommunikere direkte med politikere via chat, idet 3% udtrykker at være meget interesseret og 11% noget interesseret. Endvidere forholder flest borgere sig direkte negativt til dette spørgsmål, hvor 45% udtrykker, at de slet ikke ville være interesseret i at chatte med politikere.

Tabel 9.3 Hvis du havde muligheden, hvor interesseret ville du så være i... (andel angivet i %)

	Meget interesseret	Noget interesseret	Kun lidt interesseret	Slet ikke interesseret	Ved ikke	N
at afgive din stemme ved næste kommunalvalg via internettet?	52	21	11	13	2	1076
at følge et kommunalbestyrelsesmøde via direkte web-tv?	7	24	35	30	5	1075
at kommunikere direkte med politikere via en chatfunktion?	3	11	32	45	10	1075

N af 1102

Bilag 1

Undersøgelsens metode, gennemførelse og bortfaldsanalyse

Dette bilag beskriver det kvantitative datamateriale, der omhandler Søllerød Kommunes borgere og deres brug af internettet samt demokratiske deltagelse. Dels beskrives datamaterialet, dels vil der blive redegjort for opnåelsesprocent, og bortfald samt repræsentativitet vil blive analyseret og diskuteret.

Begrundelse og kriterier for valget af Søllerød Kommune

Søllerød Kommune er udvalgt til casekommune på baggrund af fire kriterier: Et geografisk kriterium, et kriterium om kommunestørrelse, et kriterium om højt uddannelsesniveau blandt borgerne samt et kriterium om demokratisk anvendelse af den kommunale hjemmeside.

Undersøgelsen indgår i et større forskningssamarbejde, hvor AKF særligt arbejder sammen med et forskerteam fra Aalborg Universitet. Dette forskerteam undersøger demokratisk internetanvendelse i en nordjysk kommune, Hals Kommune. Søllerød Kommune er derfor delvis udvalgt på baggrund af et geografisk kriterium. For at indfange eventuelle geografiske forskelle i forhold til undersøgelsens emne valgte vi, at casekommunen skulle være en sjællandsk kommune. Idet Hals Kommune er kendetegnet ved at være en lille landkommune, var et yderligere kriterium, at den sjællandske kommune skulle være en bykommune med flere end 20.000 indbyggere. Herved kan eventuelle variationer i forhold til urbaniseringsgrad

og demokratisk internetanvendelse blive synliggjort. Endnu et kriterium i forhold til sammenligningen med Hals Kommune var, at borgerne i casekommunen skulle være kendetegnet ved et højt uddannelsesniveau.

Foruden kriterierne om at kunne kontrastere Hals kommune var et væsentligt udvalgs-kriterium, at den sjællandske kommune skulle være en forgangskommune i forhold til demokratisk anvendelse af internettet. Til vurdering af dette kriterium har vi taget udgangspunkt i Nielsen & Torpes undersøgelse, *Åbenhed og dialog. En vurdering af kommunernes hjemmesider 2002*, der giver et kvantitativt overblik over danske kommuners demokratiske anvendelse af internettet.

Søllerød Kommune levede bedst op til disse fire kriterier. Ud af de kommuner, der var i betragtning, var Søllerød Kommunen med det højeste uddannelsesniveau blandt indbyggerne. Dernæst er Søllerød Kommunes hjemmeside blevet vurderet til samlet set at have en relativt høj demokratisk værdi⁷, og sammenlignet med andre kommuner stiller hjemmesiden gode dialogmuligheder til rådighed for borgerne.

Spørgeskemaundersøgelsens gennemførelse

Den kvantitative belysning af borgerne i det lokale netdemokrati bygger på en spørgeskemaundersøgelse i Søllerød Kommune blandt 2500 tilfældigt udvalgte borgere, svarende til 10% af kommunens indbyggere, der på tidspunktet for udtrækket var fyldt 18 år. I undersøgelsen er borgerne bl.a. blevet spurgt om faktisk adfærd, egne holdninger og forestillinger i forhold til en række konkrete forhold vedrørende internetbrug og det lokale demokrati.

Undersøgelsen gentager en række spørgsmål, der er blevet stillet i en tilsvarende undersøgelse i Hals Kommune, og som vil blive gentaget i undersøgelse i Odder Kommune. Enkelte spørgsmål vil evt. også blive stillet i en landsdækkende undersøgelse vedrørende internetbrug.

Spørgeskemaet, der blev anvendt til dataindsamlingen, blev testet blandt 32 svarpersoner med en bred aldersfordeling. Formålet var dels at teste spørgeskemaet for fejl eller mulige fejlkilder og dels at få en fornemmelse af villigheden til at svare. I det tilfældige udtræk til den egentlige undersøgelse blev tre personer fra testen trukket ud. Disse personer udgik

derfor, at undersøgelsen og indgår derfor ikke i opgørelsen af opnåelse og bortfaldsanalyse.

Dataindsamlingen er gennemført som postenquete, hvor borgerne modtog spørgeskema, svarkuvert og et følgebrev med en kort forklaring af undersøgelsens sigte samt en kort vejledning i udfyldningen af skemaet. Den første svarfrist blev sat til en uge efter modtagelsen af skemaet. Efter en uge blev der sendt et rykkerpostkort til de personer, som vi endnu ikke havde modtaget svar fra eller telefonisk havde fået tilkendegivelse om, at de ikke ønskede at medvirke. I rykkerbrevet bad vi dem om at svare inden for den følgende uge. Derefter sendte vi endnu en rykker, denne gang indeholdende et nyt spørgeskema, svarkuvert samt rykkerbrev til de personer, vi ikke havde fået tilkendegivelse fra.

Efter indsamlingsperioden med rykkere samt registrering og tastning af svar opnåede vi i alt udfyldte besvarelser fra 1457 borgere, hvorved svarprocenten bliver 58%.

Tabel Svarfordeling

B1.1	Antal	Procent
Besvaret	1458	58
Ønsker ikke at svare	85	3
Kan ikke svare	32	1
Ubekendt på adressen	7	0
Missing	915	37
Total	2497	100
Udgår*	3	
Totale udtræk	2500	

* Disse tre borgere indgik i det sample af borgere, der blev sendt testskemaer ud til.

Bortfaldet på de 1039 fordeler sig på 85 aktive nægttere, 915 passive nægttere og 39 med anden frafaldsårsag (bl.a. senilitet, sygdom, handicap, ophold i udlandet). Det er svært at afgøre, hvad der kendetegner de passive nægttere, det vil sige dem vi aldrig hører fra. Der kunne også være andre årsager til deres manglende deltagelse end manglende vilje til at deltage. Det kan fx være ophold i udlandet eller sygdom, som vi dog aldrig får kendskab til. Men vi må forholde os til de informationer, vi har, og kan udregne en samlet nægterprocent bestående af både de aktive og passive nægttere. De udgør 40% af udtrækket.

Der er således tale om et relativt stort bortfald i forhold til det ønskeli-ge. En høj svarprocent giver sikkerhed for, at svarene er repræsentative for populationen. En lavere svarprocent kan dog være repræsentativ for popu-lationen, hvis der ikke er systematiske afvigelser mellem dem, der har sva-ret, og dem, der ikke har svaret. Det kritiske niveau for bortfaldet er ikke objektivt givet, men sættes ofte til 70%. Den relativt lave svarprocent synes dog at være kendetegnende for flere undersøgelser omhandlende borgernes internetbrug⁸ og er desuden en generel tendens for større kvantitative un-dersøgelser (Andersen 2001:7). Det er derfor vigtigt at være opmærksom på spørgsmålet om repræsentativitet, hvilket vil blive diskuteret i bort-faldsanalysen.

Bortfaldsanalyse

Bortfaldsproblemet kan inddeles i to forskellige problematikker, hvor den ene beskriver bortfald af respondenter og den anden bortfald af variabler. Den førstnævnte har størst konsekvenser for undersøgelsen, idet man helt mangler oplysninger på nogle af de udvalgte respondenter. I den forbindel-se er der en risiko for, at bortfaldet ikke er tilfældigt, og at de svar, der ind-går i analysen, kan give et skævt billede af den udvalgte population. I en analyse af bortfaldet af respondenter er det derfor væsentligt først og fremmest at konstatere, i hvor høj grad bortfaldet er systematisk. Knap så problematisk er bortfaldet af enkelte variabler, det vil sige spørgsmål, der systematisk er sprunget over, idet man ofte vil have andre indikatorer for den egenskab, der søges afdækket (Hellevik 1997:99f). Vi vil indlede føl-gende analyse med at sætte fokus på bortfaldet af respondenter, da det er dette bortfald, der kan have konsekvenser for undersøgelsens repræsentati-vitet. Efterfølgende vil vi kort diskutere bortfaldsproblemet i forhold til va-riabler.

I forbindelse med borgersurveyet i Søllerød Kommune har vi som nævnt opnået en svarprocent på 58. Denne svarprocent på kun godt halvde-len indebærer en risiko for, at svarfordelingerne ikke er repræsentative i forhold til befolkningsudsnittet. Det betyder, at der er fare for skævheder i de resultater, undersøgelsen viser. Faren er altså, at de personer, der falder fra, er forskellige fra dem, som indgår i undersøgelsen, når det drejer sig om de egenskaber, der er relevante for problemstillingen. I dette tilfælde

består faren fx i, at de, der har svaret på spørgeskemaet, er særligt interesseret i og vante brugere af internettet. Det kunne således give problemer i forhold til at generalisere resultaterne fra undersøgelsen til samtlige borgere i Søllerød Kommune.

Vi vil i første omgang undersøge bortfaldet på baggrund af de oplysninger, som vi er i besiddelse af om respondenternes køn og alder. Det gør det muligt at se, hvorvidt nogle grupper er alvorligt underrepræsenterede, og hvorvidt det giver anledning til at betvivle repræsentativiteten. Dernæst vil vi undersøge nogle af de »afhængige« variabler, hvilket vil sige brug af computer og internet, og se på spredningen mellem personer, der henholdsvis anvender eller ikke anvender internettet. I tilfælde, hvor det er muligt, vil vi sammenligne med landsdækkende tal, vel vidende at Søllerøds borgere adskiller sig fra et landsgennemsnit på de socioøkonomiske faktorer.

Bortfaldet fordelt på alder

Den ældre del af borgerne i Søllerød viser sig at være de bedst repræsenterede i undersøgelsen. 61% af de udvalgte borgere i aldersgruppen på 60 år eller derover har besvaret spørgeskemaet, mens 62% af de 50-59-årige har deltaget i undersøgelsen.

Tabel B1.2 Bortfald analyseret i forhold til alder

	Besvaret skema					Total
	Besvaret	Ønsker ikke at svare	Kan ikke svare	Ubekendt på adr.	Missing	
Alder 18-29 år	109 46%	1 0%	6 3%	1 0%	122 51%	239 100%
30-39 år	208 57%	4 1%	1 0%	1 0%	150 41%	364 100%
40-49 år	269 56%	4 1%	1 0%	0 0%	203 43%	477 100%
50-59 år	302 62%	11 2%	0 0%	1 0%	173 36%	487 100%
60 år og derover	570 61%	63 7%	24 3%	4 0%	267 29%	930 100%
Total	1458 58%	83 3%	32 1%	7 0%	915 37%	2497 100%

Den seneste opgørelse over »danskernes digitale livsstil« i *Den Digitale Borger 2002* viser, at 80% af befolkningen på 60 år og derover aldrig bruger internettet. Ud fra dette billede af, at netop denne aldersgruppe ikke er de mest aktive brugere af internettet, tyder bortfaldsanalysen ikke på, at denne gruppe af potentielle »ikke-internetbrugere« skulle være blevet afskrækket af undersøgelsens fokus på internettet. Tværtimod er denne gruppe overrepræsenteret i forhold til gruppen af forventede aktive internetbrugere. Et interessant spørgsmål er, hvor stor en andel af internetbrugere, der er blandt de borgere på 60 år eller derover, der har deltaget i undersøgelsen. Det vender vi tilbage til i det nedenstående.

Grupperne af de 30-39-årige samt de 40-49-årige er kun svagt underrepræsenterede med svarprocenter på henholdsvis 57 og 56. Det største bortfald, når det analyseres på baggrund af respondenternes alder, finder vi blandt den yngste del af borgerne i Søllerød. Gruppen af de 18-29-årige er langt de dårligst repræsenterede i vores materiale, med en svarprocent på 46. Ifølge resultaterne fra *Den Digitale Borger 2002* er denne gruppe de hyppigste brugere af internettet. Samtidig har vi færrest tilkendegivelser fra den yngste befolkningsgruppe omkring den manglende deltagelse i undersøgelsen. Vi kunne dog have en antagelse om, at emnet om »det kommunale demokrati« har haft en betydning i en negativ retning for denne aldersgruppes deltagelse i undersøgelsen⁹.

Det ser således ud til, at der i vores materiale er en skæv fordeling i forhold til respondenternes alder, hvor den yngste del af borgerne er underrepræsenterede i forhold til de øvrige aldersgrupper. Det er således væsentlig at tage forbehold for denne skævhed i forbindelse med de statistiske analyser og resultater.

I det følgende vil vi undersøge bortfaldet af respondenter i forhold til køn.

Bortfaldet fordelt på køn

I forhold til respondenternes køn er svarprocenten lige stor for mænd og kvinder, hvor det for begge køn gør sig gældende, at 58% har svaret på spørgeskemaet. Der kan således ikke siges at være et systematisk bortfald i forhold til respondenternes køn.

Tabel Bortfald analyseret i forhold til køn

B1.3

		Besvaret skema					Total
		Besvaret	Ønsker ikke at svare	Kan ikke svare	Ubekendt på adr.	Missing	
Køn	Kvinde	730 58%	56 4%	23 2%	3 0%	435 35%	1248 100%
	Mand	728 58%	27 2%	9 1%	4 0%	480 38%	1249 100%
Total		1458 58%	83 3%	32 1%	7 0%	915 37%	2497 100%

I det følgende vil vi undersøge bortfaldet i forhold til køn kombineret med alder for at se, i hvilken udstrækning der skulle være et systematisk bortfald inden for bestemte grupperinger.

Bortfaldet fordelt på køn og alder

Ud fra en tabel over andelen af besvarelser fordelt på køn og de forskellige aldersgrupper fremgår det, at kvindernes besvarelser fordeler sig mere lige- ligt i de forskellige aldersgrupper end mændenes. Den største afvigelse fra den gennemsnitlige svarprocent finder vi dog stadig blandt de 18-29-årige. Her er svarprocenten 52%, hvilket svarer til en afvigelse på 6 procentpoint fra den gennemsnitlige svarprocent.

Tabel Bortfald analyseret i forhold til køn og alder

B1.4

Køn		Besvaret skema					Total
		Besvaret	Ønsker ikke at svare	Kan ikke svare	Ubekendt på adr.	Missing	
Kvinde	18-29 år	51 52%	0 0%	4 4%	0 0%	43 44%	98 100%
	30-39 år	112 60%	4 2%	1 1%	0 0%	71 38%	188 100%
	40-49 år	133 57%	3 1%	1 0%	0 0%	97 41%	234 100%
	50-59 år	147 63%	7 3%	0 0%	0 0%	79 34%	233 100%
	60 år og derover	287 58%	42 8%	17 3%	3 1%	145 29%	495 100%
	Total	730 58%	56 4%	23 2%	3 0%	435 35%	1248 100%
	Mand	18-29 år	58 41%	1 1%	2 1%	1 1%	79 56%
30-39 år	96 55%	0 0%	0 0%	1 1%	79 45%	176 100%	
40-49 år	136 56%	1 0%	0 0%	0 0%	106 44%	243 100%	
50-59 år	155 61%	4 2%	0 0%	1 0%	94 37%	254 100%	
60 år og derover	283 65%	21 5%	7 2%	1 0%	122 28%	435 100%	
Total	728 58%	27 2%	9 1%	4 0%	480 38%	1249 100%	

Blandt mændene fordeler svarene sig noget meget ujævnt i de forskellige aldersgrupper. Særligt er svarprocenten blandt de 18-29-årige meget lav, idet den blot er 41%. Det svarer til en afvigelse på hele 17 procentpoint. Gruppen af mænd på 60 år eller derover er den mest overrepræsenterede i materialet med 65%, hvilket svarer til en afvigelse på syv procentpoint.

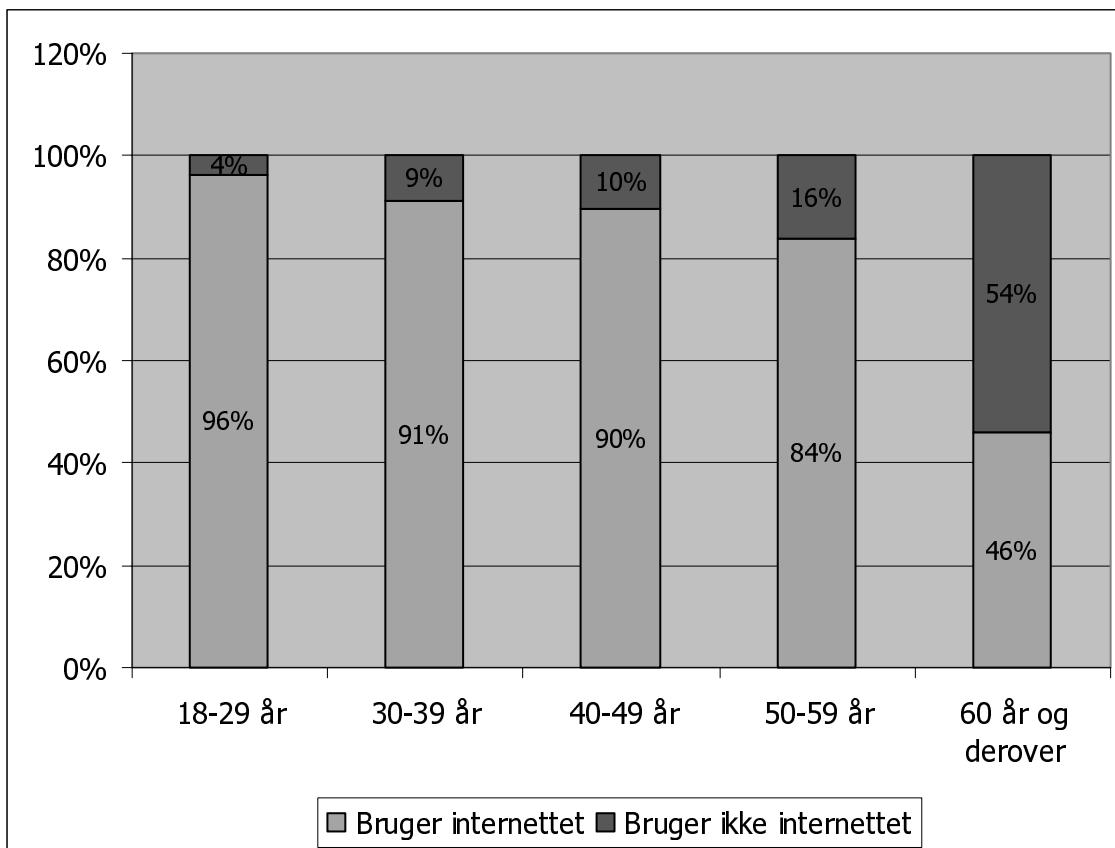
Denne opgørelse over svarfordelingerne kunne vække bekymring i forhold til, hvorvidt »internetbrugerne« er tilstrækkeligt repræsenterede. Det vil vi undersøge i det følgende, hvor vi analyserer andelen af internetbrugere blandt de borgere, der indgår i undersøgelsen.

Internetbrug blandt de deltagende respondenter

Det viser sig, at en stor andel af de svarpersoner, der har deltaget i undersøgelsen, bruger internettet. Der er således ikke det problem, at svarpersonerne ikke anvender internettet, og at vores afhængige spørgsmål dermed ikke bliver tilstrækkeligt belyst. Snarere kan der være en bias i forhold til,

at de svarpersoner, der indgår i undersøgelsen, i højere grad er internetbrugere end borgerne i Søllerød generelt.

Figur B1.1 Internetbrugere i de forskellige aldersgrupper. N = 1458

Som det fremgår af ovenstående figur, er næsten samtlige svarpersoner i alderen 18-49 år internetbrugere. Fire ud af fem af de 50-59-årige svarer, at de bruger internettet, og det samme gør sig gældende for næsten hver anden borger på 60 år eller derover.

På baggrund af udformningen af variabelen for søllerødborgernes internetbrug er tallene fra Den Digitale Borger 2002 det umiddelbart bedste tilgængelige sammenligningsgrundlag for undersøgelsens repræsentativitet. Ud fra denne sammenligning gælder det for samtlige aldersgrupper, at internetbrugere udgør en meget høj andel i forhold til landsgennemsnittet. Aldersgruppen af de 18-29-årige borgere i Søllerød ligner dog landsgennemsnittet, mens de øvrige grupper skiller sig ud fra landsgennemsnittet ved at være mere aktive brugere af internettet (PLS-Rambøll Management

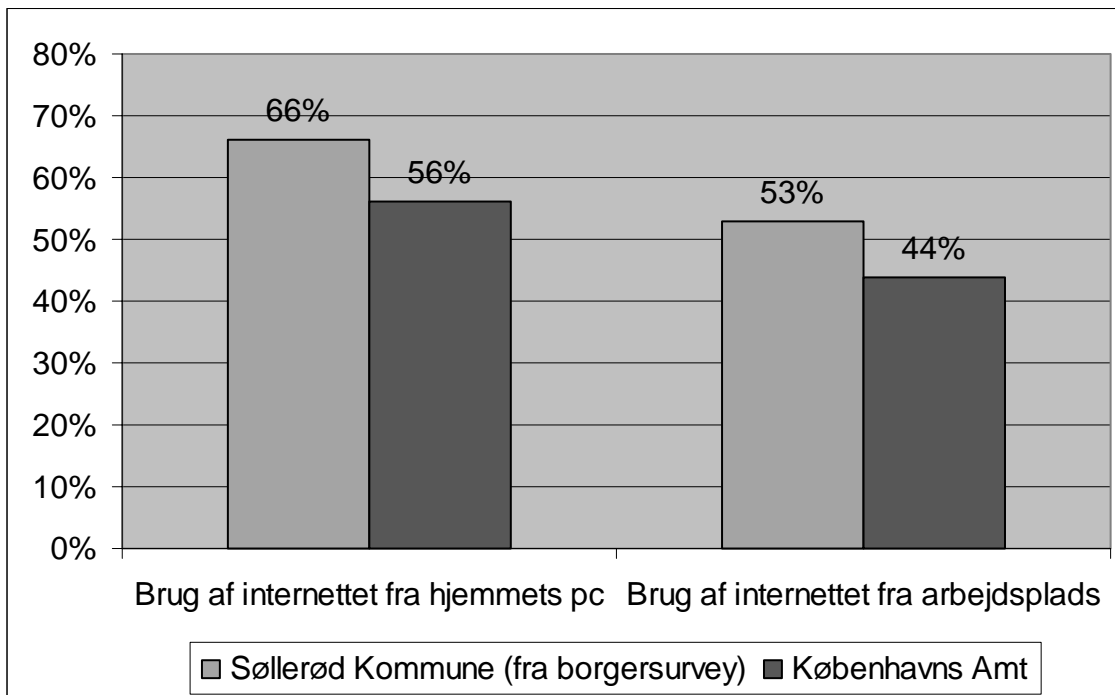
2002:9). Denne sammenligning kan således give anledning til overvejelser vedrørende bias i materialet med en overrepræsentation af internetbrugere.

Det kan dog diskuteres, hvorvidt Den Digitale Borger er det bedste grundlag for vurdering af repræsentativiteten af interviewpersonernes internetbrug. Søllerød Kommune er netop udvalgt som case, idet den er kendetegnet ved at have en veluddannet befolkning med en høj indkomst. Vi har dermed udvalgt Søllerød som case ud fra forventninger om, at borgerne har særlig gode forudsætninger for at anvende internettet, og derfor kunne man forvente en større andel internetbrugere end i den gennemsnitlige befolkning.

Vi har derfor også foretaget sammenligninger med resultater fremlagt i publikationen »Regionernes IT-status, 2002« udgivet af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. I denne gives et nuanceret billede af regionernes it-status og i afsnittet, der omhandler Københavns Amt, fastslås, at befolkningen i Københavns Amt i højere grad har adgang til internet og bruger internettet hyppigere end gennemsnittet på landsplan. 56% af borgerne i Københavns Amt bruger internettet hjemme mindst én gang om ugen, og 44% går på internettet fra arbejdspladsen mindst én gang om ugen¹⁰ (Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling 2002:97ff).

Sammenlignet med disse tal har svarpersonerne fra Søllerød stadig en relativ hyppig internetbrug. Men forskellen mellem den gennemsnitlige befolkning i Københavns Amt og svarpersonerne er dog ikke større end 10 procentpoint.

Figur B1.2 Bruger internettet mindst én gang om ugen hjemmefra eller fra arbejdet. N = 1102

Diskussion af materialets repræsentativitet

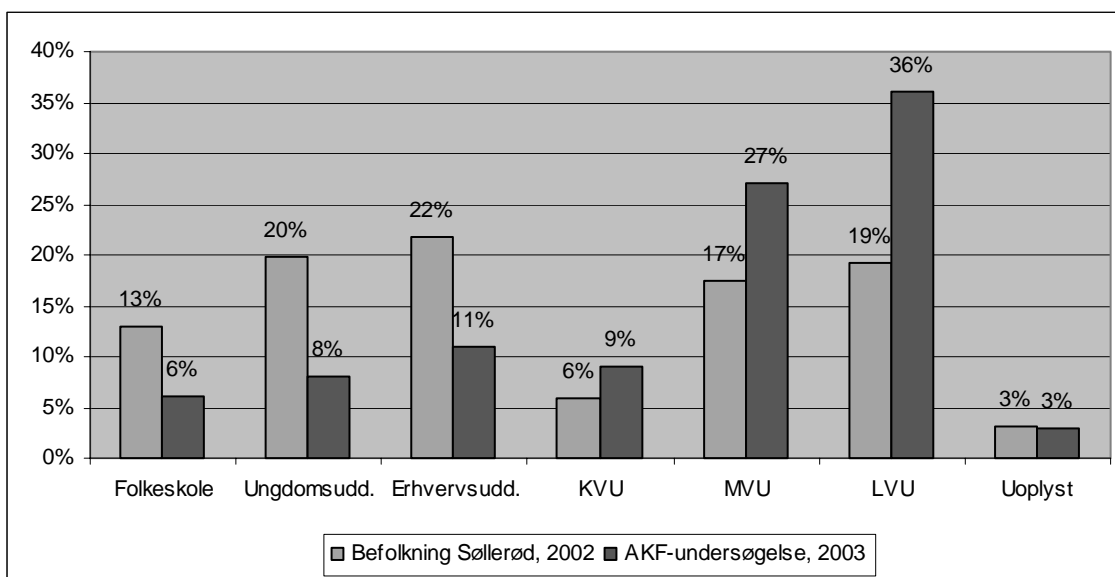
Ovenstående analyser af bortfald og svarpersonernes internetbrug giver dog ikke anledning til stor bekymring i forhold til datamaterialets repræsentativitet. Begge køn er ligeligt repræsenteret, og det er blot i forhold til den yngste gruppe af borgerne, at der skal tages forbehold for undersøgelsens resultater. Sammenlignet med landsgennemsnittet kunne man formode, at materialet indeholder en bias i forhold til internetbrugen blandt Søllerøds borgere. Men Søllerød er netop udvalgt som værende en kommune, der adskiller sig fra gennemsnittet, idet befolkningen både økonomisk og uddannelsesmæssigt har gode forudsætninger for at anvende internettet. Det viser sig da også, at søllerødborgerne ikke udskiller sig radikalt i deres internetbrug, hvis de sammenlignes med borgerne i Københavns Amt. Så ud fra disse analyser ser vi ikke anledning til store bekymringer i forhold til materialets repræsentativitet.

Man kan derudover undersøge repræsentativiteten i forhold til uafhængige variabler. Dette er et fornuftigt supplement til undersøgelsen af internetbruget, som vi har sat som indikator for undersøgelsens afhængige variabel. Foruden undersøgelsen af bortfaldet på køn og alder har vi såle-

des søgt at foretage en sammenligning af svarpersonernes uddannelsesbaggrund med samtlige borgere i Søllerød Kommune. Sammenligningsgrundlaget er den nyeste opgørelse fra Danmarks Statistik 2002, hvilket naturligvis kan give anledning til afvigelser fra den faktiske fordeling af befolkningens uddannelsesmæssige fordeling på undersøgelsestidspunktet.

På dette sammenligningsgrundlag kan vi dog konstatere en skævhed i vores materiale med en overrepræsentation af borgere med kort videregående uddannelse eller derover. Dette indebærer, at vi kan forvente en skævhed i besvarelsene fra borgersurveyet, som vi skal være opmærksomme på i tolkningen af resultaterne. Overrepræsentationen af personer med kort videregående uddannelse eller derover vil ligeledes kunne forklare den overrepræsentation, vi har fundet i forhold til internetbrug i både sammenligningen med landgennemsnittet og borgere i Københavns Amt.

Figur B1.3 Sammenligning af uddannelsesbaggrund blandt svarpersonerne og hele befolkningen i Søllerød Kommune

Bortfald af variabler

Foruden bortfaldet af respondenter har vi undersøgt bortfald på undersøgelsens variabler. Det er naturligvis et valg, hvor man sætter det kritiske niveau for, hvor stor en andel manglende svar der er acceptabelt. Der har vi valgt at vurdere, om frafaldet synes kritisk dels i forhold til spørgsmålstypen, fx om det drejer sig spørgsmål, hvor respondenter får lejlighed til evt.

selv at angive et alternativt svar (a la »andre forslag?«). Dels vurderer vi frafaldet i forhold til, om andre variabler kan tappe samme svardimension.

Vi har primært fokuseret på variabler med svarfrafald på mere end 10%. Nogle af disse variabler udgør spørgsmål, der synes at have været irrelevante for en del respondenter, hvorfor det kunne tænkes, at spørgsmålet helt er blevet sprunget over. Det drejer sig eksempelvis om spørgsmål vedrørende brug af *internationale medier* eller om brug af internet på *uddannelsessted*, hvor det kan tænkes, at kun en mindre del af befolkningen oplever, at spørgsmålet berører dem. Størst frafald er der netop på spørgsmål af karakteren »andre forslag«, hvor bortfaldet kan forklares ved, at disse spørgsmål mere har karakter af at være valgfrie. Desuden er der et frafald på 15% på spørgsmålet om internettets betydning i forhold til borgerens kontakt til de kommunale institutioner. Dette frafald kunne forklares med, at ikke alle borgere føler sig knyttet til en sådan institution. På variabelen, der angiver borgernes politiske overbevisning, er der et frafald på 13%, hvilket kan forklares ved, at nogle borgere oplever spørgsmålet som værende privat. Endelig er der et frafald på 21% på indkomstvariablen, der ligeledes kan forklares ved, at en del borgere opfatter det som et intimt spørgsmål, de ikke ønsker at besvare. Frafaldet er dog ikke særlig kritisk, idet der kun er et frafald på 4% på variablerne, der angiver borgernes uddannelsesgrad. Da uddannelse har stærk sammenhæng med indkomstfaktoren, har vi en indikator på borgernes socioøkonomiske forhold.

Der synes altså ikke at være bemærkelsesværdige problemer med frafald af variabler i datamaterialet.

Bilag 2

Spørgeskema

Spørgeskema om

Demokrati og internet i Søllerød Kommune

Kære Borger i Søllerød Kommune

Du er udvalgt tilfældigt blandt alle borgere over 18 år i Søllerød Kommune til at deltage i denne undersøgelse.

Sådan deltager du i undersøgelsen, hvor svarfristen er en uge

Du deltager ved at besvare spørgeskemaet og sende det til AKF i vedlagte svarkuvert, hvor portoen er betalt. Du bedes indsende din besvarelse senest en uge efter modtagelsen. Hvis ikke vi har modtaget din besvarelse efter en uge, tillader vi os at rykke for besvarelsen.

Dine oplysninger behandles fortroligt

Dine svar vil blive behandlet fortroligt i AKF, og resultater fra undersøgelsen vil kun blive formidlet videre til kommunen og offentligheden i anonymiseret form. Løbenummeret på spørgeskemaet bruges alene til at sikre, at du ikke får en rykker, hvis du allerede har besvaret skemaet.

Vejledning i at udfylde spørgeskemaet

Du besvarer et spørgsmål ved at sætte kryds i den kasse, der angiver dit svar. Det er ikke sikkert, at du skal svare på alle spørgsmål i skemaet. Nogle steder er der spørgsmål, som du skal springe over. Det fremgår med en tegning af en lille hånd, hvis du kan springe spørgsmål over. Efter hånden står der, hvilket spørgsmål du skal gå videre til. Fx betyder: » spørgsmål 39«, at du skal gå videre til spørgsmål 39.

Spørgsmål

Har du spørgsmål til undersøgelsen, er du velkommen til at kontakte en af kontaktpersonerne fra AKF:

Stine Christensen	tlf. 33145949 ♪ 145	e-mail: stc@akf.dk
Leif Olsen	tlf. 33145949 ♪ 31	e-mail: lo@akf.dk
Olaf Rieper	tlf. 33145949 ♪ 68	e-mail: or@akf.dk

På forhånd tak!

Med venlig hilsen
Projektgruppen

Politisk deltagelse

1. Hvor mange år har du boet i Søllerød Kommune?

(Angiv antal år): _____

2. Hvor ofte holder du dig orienteret om politik og samfundsforhold i følgende medier?

Sæt ét kryds i hver række

	Dagligt	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig
a. Udenlandske tv-kanaler	☐	☐	☐	☐	☐
b. Landsdækkende tv-kanaler	☐	☐	☐	☐	☐
c. Lokal-tv	☐	☐	☐	☐	☐
d. Udenlandske aviser	☐	☐	☐	☐	☐
e. Landsdækkende aviser	☐	☐	☐	☐	☐
f. Lokalaviser	☐	☐	☐	☐	☐
g. Landsdækkende radio	☐	☐	☐	☐	☐
h. Lokalradio	☐	☐	☐	☐	☐

3. Hvor ofte følger du med i følgende politiske områder via tv, radio og aviser?

Sæt ét kryds i hver række

	Dagligt	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig
a. Kommunalpolitik	☐	☐	☐	☐	☐
b. Amtskommunal politik	☐	☐	☐	☐	☐
c. Landspolitik	☐	☐	☐	☐	☐
d. Udenrigspolitik	☐	☐	☐	☐	☐

4. Har du inden for de seneste 12 måneder...

	<i>Sæt ét kryds i hver række</i>		
	Ja	Nej	Ved ikke
a. været til et borgermøde om lokal- eller kommunalpolitiske spørgsmål?	☐	☐	☐
b. deltaget i underskriftindsamling vedrørende forhold i lokalområdet eller kommunen?	☐	☐	☐
c. skrevet indlæg til en avis om forhold i lokalområdet eller kommunen?	☐	☐	☐
d. kontaktet pressen om forhold i lokalområdet eller kommunen?...	☐	☐	☐
e. kontaktet en forening eller et politisk parti om forhold i lokalområdet eller kommunen?	☐	☐	☐
f. kontaktet en kommunalpolitiker i Søllerød om forhold i lokalområdet eller kommunen?	☐	☐	☐
g. kontaktet en ansat i Søllerød Kommune om forhold i lokalområdet eller kommunen?	☐	☐	☐

Hvis du har svaret ja til enten 4f eller 4g, gå da til næste spørgsmål. Hvis ikke, gå til spørgsmål 7.

5. Foregik kontakten til...?

Har du haft kontakt til politikere eller kommunalt ansatte flere gange, svar da for den sidste kontakt.

	<i>Sæt ét kryds i hver række</i>				
	Via telefon	Brev	E-mail	Person- ligt møde	Anden måde
a. kommunalpolitikeren	☐	☐	☐	☐	☐
b. den kommunalt ansatte	☐	☐	☐	☐	☐

6. Vurderer du, at din kontakt til kommunens politikere og personale er blevet bedre med muligheden for at sende e-mail?

	<i>Sæt kun ét kryds</i>
I høj grad	☐
I nogen grad	☐
I ringe grad	☐
Slet ikke	☐
Ved ikke	☐

7. Er du medlem af et politisk parti?

Ja

Nej.....

8. Har du lokale offentlige tillidserhverv, fx medlem af kommunalbestyrelsen, skolebestyrelse, ældreråd eller andre offentlige udvalg, råd og nævn på kommunalt plan?

Ja

Nej.....

9. Er du medlem af en eller flere foreninger?

Ja

Nej *spørgsmål 11*

10. Er du valgt til tillidserhverv i én af de foreninger, du er medlem af? (fx bestyrelseserhverv eller lignende)

Ja

Nej.....

Politisk interesse, politiske værdier og forhold til kommunen

11. Det kan være forskelligt, hvilke typer politik folk interesserer sig for. Hvor interesseret er du personligt i følgende politikområder?

Sæt ét kryds i hver række

	Meget interesseret	Noget interesseret	Kun lidt interesseret	Slet ikke interesseret	Ved ikke
a. Kommunalpolitik.....	☐	☐	☐	☐	☐
b. Amtspolitik	☐	☐	☐	☐	☐
c. Politik på landsplan	☐	☐	☐	☐	☐
d. Politik på EU-plan	☐	☐	☐	☐	☐
e. Menneskerettigheder i andre lande.....	☐	☐	☐	☐	☐

12. Det kan være forskelligt, hvad man som borger finder vigtig i et lokalt demokrati. Hvor vigtigt synes du, det er...

Sæt ét kryds i hver række

	Meget vigtigt	Ret vigtigt	Hverken vigtigt eller ikke vigtigt	Ikke særlig vigtigt	Slet ikke vigtigt	Ved ikke
a. at borgerne holder sig informeret om, hvad der sker i kommunen?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. at borgerne er aktive i den offentlige debat om kommunale og lokale anliggender?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. at borgerne er tolerante over for etniske grupper?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. at borgerne deltager aktivt i løsningen af problemer i kommunen?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e. at borgerne stemmer ved de kommunale valg?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

13. Der findes forskellige opfattelser af, hvordan kommunestyret fungerer. Hvor stor tillid har du i almindelighed til, at...

Sæt ét kryds i hver række

	Meget stor tillid	Ret stor tillid	Hverken stor eller lille tillid	Ret lille tillid	Meget lille tillid	Ved ikke
a. kommunalbestyrelsen i Søllerød tager ligeligt hensyn til alle relevante hensyn og interesser i kommunen, når de træffer beslutninger?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. kommunalpolitikere i Søllerød lytter til borgerne, før de træffer beslutninger?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. kommunalpolitikere i Søllerød bestræber sig på at gennemføre det program, de er gået til valg på?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. kommunalpolitikere i Søllerød gør deres bedste for at træffe beslutninger, der er i overensstemmelse med borgerne ønsker?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e. beslutningerne i kommunalbestyrelsen i Søllerød træffes på et sagligt og forsvareligt grundlag?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14. Hvor let eller svært ville det være for dig at...

Sæt ét kryds i hver række

	Meget let	Ret let	Hverken let eller svært	Ret svært	Meget svært	Ved ikke
a. formulere en skrivelse til kommunen, hvis du ønskede at klage over kommunens behandling af dig eller din familie i en bestemt sag?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. skrive et læserbrev til en lokal avis?....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. tage ordet på et offentligt møde?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Og hvor let eller hvor svært synes du det er at...

d. følge med i, hvad der sker i kommunalpolitikken i Søllerød?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e. følge med i, hvad der sker i Folketinget.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. Føler du dig godt eller dårligt informeret om, hvad der sker i Søllerød Kommune?

Sæt kun ét kryds

Meget godt	☐
Ret godt	☐
Hverken godt eller dårligt	☐
Ret dårligt	☐
Meget dårligt.....	☐
Ved ikke	☐

Adgang til og brug af computer og internet

16. Har du erfaringer med brug af computer på dit arbejde eller i din fritid?

- Ja
- Nej *spørgsmål 46*

17. Hvordan vil du beskrive dine færdigheder, når det drejer sig om at betjene computeren?

Sæt kun ét kryds

- Meget gode.....
- Ret gode
- Hverken gode eller dårlige.....
- Ret dårlige.....
- Meget dårlige
- Ved ikke

18. Har du adgang til internettet?

- Ja
- Nej *spørgsmål 46*

19. Bruger du nogensinde internettet?

- Ja
- Nej *spørgsmål 46*

20. Hvor ofte benytter du internettet følgende steder?

Sæt ét kryds i hver række

	Dagligt	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig
a. Derhjemme	☐	☐	☐	☐	☐
b. På arbejdet	☐	☐	☐	☐	☐
c. På skole eller uddannelsessted.....	☐	☐	☐	☐	☐
d. På biblioteket.....	☐	☐	☐	☐	☐
e. Andre steder (fx hos bekendte). Angiv hvor: _____	☐	☐	☐	☐	☐
_____	☐	☐	☐	☐	☐

21. Hvor ofte bruger du internettet til at...

Sæt ét kryds i hver række

	Dagligt	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig
a. søge information om forskellige emner?	☐	☐	☐	☐	☐
b. sende/modtage e-mail?	☐	☐	☐	☐	☐
c. handle (tøj, musik, billetter osv.)?	☐	☐	☐	☐	☐
d. »gå i banken« (netbank)?	☐	☐	☐	☐	☐
e. chatte?	☐	☐	☐	☐	☐
f. deltage i debatter/diskussionslister?	☐	☐	☐	☐	☐
g. spille spil med andre?	☐	☐	☐	☐	☐
h. blive underholdt (fx lytte til netradio eller se film)?	☐	☐	☐	☐	☐
i. andet. Angiv hvad: _____	☐	☐	☐	☐	☐

22. Hvor ofte sender du e-mail til...

Sæt ét kryds i hver række

	Dagligt	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig
a. venner, familie eller bekendte?	☐	☐	☐	☐	☐
b. kolleger?	☐	☐	☐	☐	☐
c. offentlige institutioner (fx daginstitutioner, skoler mv.)?	☐	☐	☐	☐	☐
d. politikere eller politiske partier?	☐	☐	☐	☐	☐
e. offentlig administration (fx skatte-, socialforvaltning e.l.)?	☐	☐	☐	☐	☐
f. andre personer. Angiv hvem: _____	☐	☐	☐	☐	☐

23. Oplever du nogle af følgende barrierer ved brug af internettet?

Sæt ét kryds i hver række

	Ja	Nej	Ved ikke
a. Økonomiske barrierer	☐	☐	☐
Hvis ja, hvilke: _____			

b. Egne færdigheder eller handicap	☐	☐	☐
Hvis ja, hvilke: _____			

c. Tekniske barrierer	☐	☐	☐
Hvis ja, hvilke: _____			

d. Andre barrierer	☐	☐	☐
Hvis ja, hvilke: _____			

Brug af internettet til politisk orientering og deltagelse

24. Hvor ofte bruger du internettet til at finde information om politik og samfundsforhold?

Sæt kun ét kryds

En eller flere gange om dagen	☐
En eller flere gange om ugen	☐
En eller flere gange om måneden.....	☐
Sjældnere.....	☐
Aldrig	☐

25. Hvor ofte bruger du følgende typer af hjemmesider?

Sæt ét kryds i hver række

	Dag- ligt	Ugent- ligt	Må- nedligt	Sjæld- nere	Aldrig	Ved ikke
a. Nyhedsmedier på internettet (fx netaviser el. tv-stationer på internettet – danske såvel som internationale).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. Kommunale hjemmesider.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. Hjemmesider i amterne (fx Københavns Amts hjemmeside eller andre amter).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. Hjemmesider i staten (fx Folketinget, forskellige ministeriers hjemmesider, domstolene osv.).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e. Andre myndigheder og institutioner (fx Kommunernes Landsforening, Teknologisk Institut e.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f. Politiske partiers hjemmesider.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g. Interesseorganisationers og politiske bevægelser hjemmesider (fx fagbevægelser, miljøbevægelser, ATTAC e.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h. Frivillige organisationers hjemmesider (fx Røde Kors, Amnesty International, Mellempolkelet Samvirke)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i. Anden type. Angiv hvilken: _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐

26. Er de hjemmesider, du besøger,...

Sæt gerne flere kryds

dansksprogede?	☐
engelsksprogede?	☐
på andre sprog? Angiv hvilke: _____	☐

27. Har du inden for de seneste 12 måneder...

*Sæt ét kryds
i hver række*

Ja Nej Ved
 ikke

a. fulgt debatter eller chats på internettet om politik og samfundsforhold?.....	☐	☐	☐
b. selv deltaget i en debat eller en chat på internettet om politik og samfundsforhold?	☐	☐	☐
c. »skrevet under« på en underskriftindsamling på nettet eller via e-mail?	☐	☐	☐
d. fulgt debatter på internettet om andre emner end politik og samfundsforhold?	☐	☐	☐
e. selv deltaget i debatter på internettet om andre emner end politik og samfundsforhold?	☐	☐	☐

Kendskab til og brug af Søllerød Kommunes hjemmeside

28. Kender du til Søllerød Kommunes hjemmeside: www.sollerod.dk?

Ja

Nej spørgsmål 39

29. Ca. hvor ofte besøger du www.sollerod.dk?

Sæt kun ét kryds

En eller flere gange om dagen

En eller flere gange om ugen

En eller flere gange om måneden

Sjældnere.....

Aldrig spørgsmål 39

30. Hvor ofte foretager du dig noget af det følgende på www.sollerod.dk?

Sæt ét kryds i hver række

	Ugent- ligt	Måned- ligt	Sjæld- nere	Aldrig
a. Læser »Nyheder fra Søllerød Kommune«.....	☐	☐	☐	☐
b. Henter/læser dagsordener eller referater fra kommunalbestyrelsens møder.....	☐	☐	☐	☐
c. Besøger netdebatten.....	☐	☐	☐	☐
d. Søger information om kommunens service-muligheder	☐	☐	☐	☐
e. Søger information om kommunens fritidstilbud	☐	☐	☐	☐
f. Søger information om kommunens kulturelle tilbud.....	☐	☐	☐	☐
g. Søger information om kommunens politikere	☐	☐	☐	☐
h. Finder e-mail-adresser til kommunens politikere	☐	☐	☐	☐
i. Finder e-mail-adresser til kommunens administra-tive afdelinger	☐	☐	☐	☐
j. Bruger »selvbetjeningen« (fx indberetning af vandforbrug, meddelelse af flytning, lægeskift e.l.)	☐	☐	☐	☐

31. Har du skrevet et indlæg til en eller flere af debatterne på www.sollerod.dk?

- Ja
- Nej

32. Benytter du dig af muligheden for at abonnere på elektroniske nyheder fra Søllerød Kommune?

- Ja
- Nej, jeg kender ikke til ordningen.....
- Nej, men jeg har kendskab til ordningen

33. Har du kendskab til, at Søllerød Kommune lægger sager ud til høring på internettet? (fx om ungdoms- eller idrætspolitik, trafik- og miljøhandlingsplan e.l.)

- Ja
- Nej spørgsmål 35

34. Har du nogensinde gjort noget af det følgende i forbindelse med en af kommunens høringer på internettet?

Sæt gerne flere kryds

- Jeg har læst høringsforslaget.....
- Jeg har læst andres indlæg i høringsdebatten.....
- Jeg har skrevet indlæg i høringsdebatten
- Nej, jeg har ikke gjort noget af det ovenstående.....

35. Hvor interesseret ville du være i at give din mening til kende i en debat på kommunens hjemmeside, hvis...

Sæt ét kryds i hver række

	Meget interesseret	Noget interesseret	Kun lidt interesseret	Slet ikke interesseret	Ved ikke
a. kommunen lagde flere sager ud til offentlig høring?.....	☐	☐	☐	☐	☐
b. kommunen stillede et lukket debatforum til rådighed for en afgrænset gruppe af deltagere?.....	☐	☐	☐	☐	☐
c. du kunne komme med ideer i en tidlig fase af planlægningen af aktiviteter i kommunen?	☐	☐	☐	☐	☐

36. I det følgende vil vi gerne høre din mening om Søllerød Kommunes hjemmeside.

Sæt ét kryds i hver række

	I høj grad	I nogen grad	I ringe grad	Slet ikke	Ved ikke
Kan du via hjemmesiden...					
a. få den information om den kommunale service, som du ønsker?.....	☐	☐	☐	☐	☐
b. få det indblik i kommunalbestyrelsens beslutninger, som du ønsker?	☐	☐	☐	☐	☐
c. få bedre grundlag for at påvirke den kommunale politik på forskellige områder?	☐	☐	☐	☐	☐
Og i hvor høj grad synes du, at...					
d. det er let at finde rundt på hjemmesiden?....	☐	☐	☐	☐	☐
e. det er let at forstå den information, der gives på hjemmesiden?	☐	☐	☐	☐	☐

37. Hvilken fordel synes du alt i alt, det giver at...

Sæt ét kryds i hver række

	En meget stor fordel	En ret stor fordel	En ret lille fordel	Slet ingen fordel	Ved ikke
a. kommunikere med kommunen pr. e-mail?	☐	☐	☐	☐	☐
b. debattere kommunale spørgsmål på Søllerød Kommunes hjemmeside?	☐	☐	☐	☐	☐
c. følge med i den kommunale politik via Søllerød Kommunes hjemmeside? .	☐	☐	☐	☐	☐

38. Synes du, at Søllerød Kommune skal udbygge sin hjemmeside på følgende områder?

Sæt ét kryds i hver række

	I høj grad	I nogen grad	I ringe grad	Slet ikke	Ved ikke
a. Adgang til sager/data, der vedrører dig selv (fx sager under behandling)	☐	☐	☐	☐	☐
b. Elektronisk selvbetjening	☐	☐	☐	☐	☐
c. Information om kommunal service.....	☐	☐	☐	☐	☐
d. Informationen om kommunalbestyrelsens arbejde	☐	☐	☐	☐	☐
e. Adgang til at deltage i politiske debatter	☐	☐	☐	☐	☐

Kendskab til og brug af Søllerøds kommunale institutioners hjemmesider

39. Er du selv eller som pårørende (fx som forælder) bruger af en eller flere af følgende kommunale institutioner?

Sæt gerne flere kryds

Daginstitution (vuggestue/børnehave)	☐
Folkeskole	☐
Øvrige skoler (dvs. Heldagsskolen, Søllerød Ungdoms- og Uddannelsescenter, Værkstedsskolen, Fælles Pædagogisk Center).....	☐
Pensionist- og Ældrerådet	☐
Aktivitetscenter for ældre.....	☐
Plejehjem	☐
Bibliotek	☐
Fritidsinstitution (dvs. musikskolen, ungdomsskolen).....	☐
Kulturinstitution (fx museer, biografer mv.).....	☐
Tandplejen	☐
Andre (angiv hvilke): _____	☐

40. Hvor ofte benytter du hjemmesiden for den/de institutioner, som du er bruger af?

Hvis du bruger flere hjemmesider på samme område, fx »folkeskoler«, så svar for den side, du bruger hyppigst

Sæt ét kryds i hver række

	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig
a. Daginstitution (vuggestue/børnehave).....	☐	☐	☐	☐
b. Folkeskole.....	☐	☐	☐	☐
c. Øvrige skoler (dvs. Heldagsskolen, Søllerød Ungdoms- og Uddannelsescenter, Værkstedsskolen, Fælles Pædagogisk Center).....	☐	☐	☐	☐
d. Pensionist- og Ældrerådet.....	☐	☐	☐	☐
e. Aktivitetscenter for ældre.....	☐	☐	☐	☐
f. Plejehjem.....	☐	☐	☐	☐
g. Bibliotek	☐	☐	☐	☐
h. Fritidsinstitution (dvs. musikskolen, ungdomsskolen)	☐	☐	☐	☐
i. Kulturinstitution (fx museer, biografer mv.)	☐	☐	☐	☐
j. Tandplejen.....	☐	☐	☐	☐
k. Andre (angiv hvilke): _____	☐	☐	☐	☐

41. Hvilken betydning har institutionens hjemmeside for kontakten mellem dig og institutionen?

Sæt kun ét kryds

Meget positiv betydning.....	☐
Positiv betydning.....	☐
Hverken positiv eller negativ betydning	☐
Negativ betydning	☐
Meget negativ betydning.....	☐
Ved ikke	☐

42. I hvilken grad kunne du ønske dig, at de kommunale institutioner, som du er bruger af, havde hjemmesider med følgende indhold?

Du bedes svare selv om den/de institutioner, du er bruger af, på nuværende tidspunkt ikke har en hjemmeside

Sæt ét kryds i hver række

	I høj grad	I nogen grad	I ringe grad	Slet ikke	Ved ikke
a. Adgang til information om mål og principper	☐	☐	☐	☐	☐
b. Adgang til information om institutionens aktiviteter	☐	☐	☐	☐	☐
c. Adgang til praktisk information (fx om regler, åbningstider e.l.).....	☐	☐	☐	☐	☐
d. Adgang til bestyrelsesreferater	☐	☐	☐	☐	☐
e. Løbende information via e-mail om nyheder/ændringer i institutionens dagligdag.....	☐	☐	☐	☐	☐
f. Mulighed for dialog med personalet og institutionens øvrige brugere	☐	☐	☐	☐	☐
g. Elektronisk tilmelding og betaling til arrangementer	☐	☐	☐	☐	☐
h. Andet: _____	☐	☐	☐	☐	☐

Internettets rolle i demokratiet

43. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om internettets betydning for demokratiet?

Sæt ét kryds i hver række

	Helt enig	Delvis enig	Hverken enig eller uenig	Delvis uenig	Helt uenig	Ved ikke
a. Internettet gør det lettere for almindelige borgere at følge med i politik på forskellige områder.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. Internettet bidrager til at gøre de politiske beslutningsprocesser mere gennemskuelige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. Internettet giver borgerne større chancer for at påvirke politikken på forskellige områder.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. Der er så meget information på internettet om politik, at den enkelte let taber overblikket	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e. Den almindelige borger har mere ud af at offentliggøre et indlæg i avisen end på kommunens hjemmeside	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f. Internettet er velegnet for debat af politiske spørgsmål	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g. Internettet er et godt sted at hente information om politik.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐

44. Der findes forskellige opfattelser af, hvordan man som borger mest effektivt kan påvirke beslutninger i kommunen. Hvor effektiv synes du, hver enkelt af disse aktiviteter er?

Sæt ét kryds i hver række

	Meget effektiv	Effektiv	Hverken effektiv eller ineffektiv	Ineffektiv	Meget ineffektiv	Ved ikke
a. Tage personlig kontakt til kommunen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. Tage kontakt til kommunen via e-mail	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c. Tage kontakt til kommunen pr. brev	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d. Tage kontakt til kommunen sammen med andre (fx via underskriftsamling, fælles brev e.l.).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e. Tage personlig kontakt til kommunalbestyrelsens medlemmer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f. Tage kontakt til kommunalbestyrelsens medlemmer via e-mail	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g. Tage kontakt til kommunalbestyrelsens medlemmer pr. brev	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h. Deltage i debat på kommunens hjemmeside	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i. Deltage i kommunalbestyrelsesmøder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j. Deltage i offentlige høringer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k. Skrive et læserbrev i den lokale avis.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐

45. Hvis du havde muligheden, hvor interesseret ville du så være i...

Sæt ét kryds i hver række

	Meget interesseret	Noget interesseret	Kun lidt interesseret	Slet ikke interesseret	Ved ikke
a. at afgive din stemme ved næste kommunalvalg via internettet?	☐	☐	☐	☐	☐
b. at følge kommunalbestyrelsesmøderne i Søllerød Kommune via direkte transmissioner på internettet (web-tv)?.....	☐	☐	☐	☐	☐
c. at kommunikere direkte med politikerne via en chatfunktion?	☐	☐	☐	☐	☐

Baggrundsinformation

46. Er du

mand?

kvinde?

47. Hvilket år er du født?

Skriv dit fødselsår: _____

48. Hvad er din civilstand?

Hjemmeboende hos forældre

Enlig – uden børn.....

Enlig – med børn.....

Gift – uden børn

Gift – med børn

Samlevende – uden børn.....

Samlevende – med børn.....

Andet: _____

49. Hvilken skoleuddannelse har du?

- 7. klasse eller kortere
- 8. klasse
- 9. klasse eller mellemskoleeksamen
- 10. klasse eller realeksamen
- Studentereksamen eller hf
- Højere handelseksamen (hh, hg, hhx) eller højere teknisk eksamen (htx)
- Andet: _____

50. Hvilken uddannelse har du ud over skoleuddannelsen?

- Ingen erhvervsuddannelse
- Tillært uddannelse af kort varighed
- Specialarbejderuddannelse
- Efg-basisår (men ikke 2. del)
- Fuldført lærlinge- eller erhvervsuddannelse
- Kort videregående uddannelse (under 3 år)
- Mellemlang videregående uddannelse (3-4 år)
- Lang videregående uddannelse (over 4 år)
- Anden erhvervsuddannelse

51. Er du for tiden erhvervmæssigt beskæftiget?

- Ja, fuldtidsjob
 - Ja, deltidsjob
 - Ja, men på uddannelsesorlov
 - Ja, men på barselsorlov
 - Ja, men midlertidigt arbejdsløs, mindre end 6 måneder
 - Ja, men arbejder ikke for tiden af andre årsager
 - Nej, arbejdsløs for en længere periode
 - Nej, langtidssygemeldt, mere end 6 måneder
 - Nej, efterlønsmodtager/overgangsydelse
 - Nej, førtidspension
 - Nej, folkepension
 - Nej, anden pension
 - Nej, lærling, elev eller studerende
 - Nej, hjemmegående husmoder/husfader
 - Nej, ikke erhvervmæssigt beskæftiget af andre grunde
- } *spørgsmål 52*
- } *spørgsmål 54*

52. Hvad er betegnelsen på din stilling?

Skriv din stillingsbetegnelse: _____

53. Er du selvstændig, privat eller offentligt ansat?

- Selvstændig
- Privat
- Offentligt ansat, kommune.....
- Offentligt ansat, amt.....
- Offentligt ansat, stat

54. Hvad var husstandens samlede årsindtægt før skat i 2002?

Angiv ca. tal: _____

55. Hvilket parti stemte du på ved sidste folketingsvalg (den 20. november 2001)?

- A. Socialdemokratiet.....
- B. Det radikale Venstre.....
- C. Det konservative Folkeparti
- D. Centrum-demokraterne
- F. Socialistisk Folkeparti
- O. Dansk Folkeparti
- Q. Kristeligt Folkeparti
- V. Venstre
- Z. Fremskridtspartiet.....
- Ø. Enhedslisten
- Stemte ikke.....
- Stemte blankt.....
- Ønsker ikke at svare.....

Yderligere deltagelse i denne undersøgelse

56. Må vi kontakte dig i forbindelse med et muligt interview i forbindelse med dette projekt?

Ja

Nej.....

Hvis ja, udfyld da venligst nedenstående:

Navn: _____

Adresse: _____

Evt. tlf. nr.: _____

Evt. e-mail: _____

Tak for hjælpen !

Bilag 3

Svarfordelinger

Tabel B3.1 Hvor mange år har du boet i Søllerød Kommune?

Under 5 år	14%
5-9 år	14%
10-14 år	10%
15-19 år	10%
20-24 år	8%
25-29 år	8%
30-34 år	11%
35-44 år	14%
45 år og derover	10%

N = 1322 af 1458

Tabel B3.2 Hvor ofte holder du dig orienteret om politik og samfundsforhold i følgende medier?

	Dagligt	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig
Udenlandske tv-kanaler	24%	23%	10%	22%	22%
Landsdækkende tv-kanaler	89%	8%	1%	1%	1%
Lokal-tv	35%	26%	7%	14%	18%
Udenlandske aviser	3%	9%	8%	29%	51%
Landsdækkende aviser	79%	13%	2%	4%	2%
Lokalaviser	9%	76%	6%	5%	3%
Landsdækkende radio	76%	10%	3%	6%	4%
Lokalradio	27%	11%	6%	22%	34%

N = 1292, 1411, 1272, 1204, 1390, 1373, 1356, 1285 af 1458

Tabel B3.3 Hvor ofte følger du med i følgende politiske områder via tv, radio og aviser?

	Dagligt	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig
Kommunalpolitik	13%	49%	14%	18%	6%
Amtskommunal politik	13%	27%	18%	33%	10%
Landspolitik	82%	11%	2%	3%	1%
Udenrigspolitik	84%	10%	2%	3%	1%

N=1391, 1358, 1399, 1409 af 1458

Tabel B3.4 Har du inden for de seneste 12 måneder...

	Ja	Nej	Ved ikke
været til et borgermøde om lokal- eller kommunalpolitiske spørgsmål?	5%	94%	0%
deltaget i underskriftindsamling vedrørende forhold i lokalområdet eller kommunen?	6%	94%	0%
skrevet indlæg til en avis om forhold i lokalområdet eller kommunen?	2%	97%	0%
kontaktet pressen om forhold i lokalområdet eller kommunen?	2%	98%	1%
kontaktet en forening eller et politisk parti om forhold i lokalområdet eller kommunen?	6%	94%	0%
kontaktet en kommunalpolitiker i Søllerød om forhold i lokalområdet eller kommunen?	7%	92%	1%
kontaktet en ansat i Søllerød Kommune om forhold i lokalområdet eller kommunen?	24%	75%	0%

N = 1440, 1435, 1433, 1438, 1434, 1431, 1436 af 1458

Tabel B3.5 Hvordan foregik din seneste kontakt til kommunalpolitiker og/eller kommunalt ansatte?

	Telefon	Brev	E-mail	Personligt møde	Anden måde	Irrelevant
Kommunalpolitikeren	14%	18%	15%	44%	9%	0%
Den kommunalt ansatte	48%	8%	9%	21%	2%	12%

N = 93, 331 af 105, 347

Tabel B3.6 Vurderer du, at din kontakt til kommunens politikere og personale er blevet bedre med muligheden for at sende e-mail?

I høj grad	I nogen grad	I ringe grad	Slet ikke	Ved ikke
24%	23%	5%	10%	38%

N = 352 af 452

Tabel Er du medlem af et politisk parti?

B3.7	Ja	Nej
	8%	92%

N = 1440 af 1458

Tabel Har du lokale offentlige tillidserhverv, fx medlem af kommunalbestyrelsen, skolebestyrelsen, ældreråd eller andre offentlige udvalg, råd og nævn på kommunalt plan?

	Ja	Nej
	5%	95%

N = 1439 af 1458

Tabel Er du medlem af en eller flere foreninger?

B3.9	Ja	Nej
	49%	51%

N = 1406 af 1458

Tabel Er du valgt til tillidserhverv i én af de foreninger, du er medlem af? (fx bestyrelseserhverv eller lignende)

B3.10	Ja	Nej
	38%	62%

N = 688

Tabel Det kan være forskelligt, hvilke typer af politik folk interesserer sig for. Hvor interesseret er du personligt i følgende politikområder?

	Meget interesseret	Noget interesseret	Kun lidt interesseret	Slet ikke interesseret	Ved ikke
Kommunalpolitik	16%	55%	25%	4%	1%
Amtspolitik	6%	34%	47%	12%	1%
Politik på landsplan	52%	40%	6%	2%	0%
Politik på EU-plan	32%	49%	15%	3%	1%
Menneskerettigheder i andre lande	24%	49%	22%	4%	1%

N = 1412, 1385, 1423, 1417 af 1458

Tabel B3.12 Det kan være forskelligt, hvad man som borger finder vigtigt i et lokalt demokrati. Hvor vigtigt synes du, det er...

	Meget vigtigt	Ret vigtigt	Hverken vigtigt eller ikke vigtigt	Ikke særlig vigtigt	Slet ikke vigtigt	Ved ikke
at borgerne holder sig informeret om, hvad der sker i kommunen?	24%	62%	10%	2%	0%	1%
at borgerne er aktive i den offentlige debat om kommunale og lokale anliggender?	9%	58%	25%	5%	1%	3%
at borgerne er tolerante over for etniske grupper?	28%	46%	16%	6%	2%	3%
at borgerne deltager aktivt i løsningen af problemer i kommunen?	11%	55%	25%	5%	1%	3%
at borgerne stemmer ved de kommunale valg?	76%	22%	2%	0%	0%	0%

N = 1433, 1416, 1424, 1419, 1442 af 1458

Tabel B3.13 Der findes forskellige opfattelser af, hvordan kommunestyret fungerer. Hvor stor tillid har du til, at...

	Meget stor tillid	Ret stor tillid	Hverken stor eller lille tillid	Ret lille tillid	Meget lille tillid	Ved ikke
kommunalbestyrelsen i Søllerød tager ligeligt hensyn til alle relevante hensyn og interesser i kommunen, når de træffer beslutninger?	12%	47%	26%	7%	2%	6%
kommunalpolitikere i Søllerød lytter til borgerne, før de træffer beslutninger?	8%	37%	34%	11%	4%	7%
kommunalpolitikere i Søllerød bestræber at gennemføre det program, de er gået til valg på?	9%	43%	33%	6%	2%	6%
kommunalpolitikere i Søllerød gør deres bedste for at træffe beslutninger, der er i overensstemmelse med borgernes ønsker?	10%	43%	32%	7%	3%	5%
beslutningerne i kommunalbestyrelsen i Søllerød træffes på et sagligt og forsvarligt grundlag?	13%	48%	25%	5%	2%	6%

N = 1433, 1431, 1432, 1431, 1430 af 1458

Tabel a, b, c) Hvor let eller svært ville det være for dig at...

B3.14		Meget let	Ret let	Hverken let eller svært	Ret svært	Meget svært	Ved ikke
	formulere en skrivelse til kommunen, hvis du ønskede at klage over kommunens behandling af dig eller din familie i en bestemt sag?	45%	34%	12%	5%	2%	2%
	skrive et læserbrev til en lokal avis?	35%	32%	19%	7%	3%	3%
	tage ordet på et offentligt møde?	22%	27%	21%	16%	11%	3%

N = 1440, 1439, 1439 af 1458

Tabel d, e) Hvor let eller svært synes du det er, at...

B3.14		Meget let	Ret let	Hverken let eller svært	Ret svært	Meget svært	Ved ikke
	følge med i, hvad der sker i kommunalpolitikken i Søllerød?	11%	42%	32%	9%	1%	4%
	følge med i, hvad der sker i Folketinget?	19%	46%	25%	7%	1%	2%

N = 1437, 1440 af 1458

Tabel Føler du dig godt eller dårligt informeret om, hvad der sker i Søllerød Kommune?

B3.15	Meget godt	Ret godt	Hverken godt eller dårligt	Ret dårligt	Meget dårligt	Ved ikke
	14%	48%	28%	5%	1%	3%

N = 1445 af 1458

Tabel Har du erfaringer med brug af computer på dit arbejde eller i din fritid?

B3.16	Ja	Nej
	80%	20%

N = 1447 af 1458

Tabel B3.17 Hvordan vil du beskrive dine færdigheder, når det drejer sig om at betjene computeren?

Meget gode	Ret gode	Hverken gode eller dårlige	Ret dårlige	Meget dårlige	Ved ikke
43%	35%	18%	4%	1%	0%

N = 1156 af 1158

Tabel B3.18 Har du adgang til internettet?

Ja	Nej
97%	3%

N = 1157 af 1158

Tabel B3.19 Bruger du nogensinde internettet?

Ja	Nej
98%	2%

N = 1117 af 1120

Tabel B3.20 Hvor ofte benytter du internettet følgende steder?

	Dagligt	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig
Derhjemme	60%	29%	5%	2%	5%
På arbejdet	68%	10%	2%	3%	18%
På skole eller uddannelsessted	7%	6%	2%	4%	81%
På biblioteket	1%	3%	6%	18%	72%
Andre steder	2%	4%	8%	14%	71%

N = 1086, 984, 798, 869, 648 af 1102

Tabel Hvor ofte benytter du internettet til at...

B3.21	Dagligt	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig
søge information om forskellige emner?	49%	37%	10%	4%	1%
sende/modtage e-mail?	76%	16%	2%	3%	2%
handle (tøj, musik, billetter osv.)?	1%	6%	26%	35%	32%
»gå i banken« (netbank)?	15%	42%	11%	4%	28%
chatte?	3%	3%	1%	8%	85%
deltage i debatter/diskussionslister?	1%	2%	2%	10%	85%
spille spil med andre?	1%	3%	2%	6%	88%
blive underholdt (fx lytte til netradio eller se film)?	3%	6%	5%	11%	75%

N = 1095, 1088, 1075, 1085, 1074, 1080, 1076, 1074 af 1102

Tabel Hvor ofte sender du e-mail til...

B3.22	Dagligt	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig
venner, familie eller bekendte?	28%	47%	14%	7%	4%
kolleger?	51%	15%	5%	9%	20%
offentlige institutioner?	1%	3%	11%	31%	53%
politikere eller politiske partier?	0%	1%	2%	10%	87%
offentlig administration?	1%	1%	6%	37%	55%
andre personer?	11%	7%	4%	8%	70%

N = 1099, 1061, 1075, 1072, 1077, 558 af 1102

Tabel Oplever du nogle af følgende barrierer ved brug af internettet?

B3.23	Ja	Nej	Ved ikke
Økonomiske barrierer	9%	86%	5%
Egne færdigheder eller handicap	9%	86%	5%
Tekniske barrierer	14%	79%	7%
Andre barrierer	6%	80%	14%

N = 1061, 1055, 1047, 864 af 1102

Tabel B3.24 **Hvor ofte bruger du internettet til at finde information om politik og samfundsforhold?**

En eller flere gange om dagen	6%
En eller flere gange om ugen	15%
En eller flere gange om måneden	19%
Sjældnere	35%
Aldrig	25%

N = 1072 af 1102

Tabel B3.25 **Hvor ofte bruger du følgende typer af hjemmesider?**

	Dagligt	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig	Ved ikke
Nyhedsmedier på internettet (fx netaviser el, tv-stationer på internettet – danske såvel som internationale)	28%	21%	12%	19%	20%	1%
Kommunale hjemmesider	2%	5%	23%	41%	27%	2%
Hjemmesider i amterne (fx Københavns Amts hjemmeside eller andre amter)	1%	2%	7%	33%	53%	4%
Hjemmesider i staten (fx Folketinget, forskellige ministeriers hjemmesider, domstolene osv.)	2%	7%	16%	36%	36%	3%
Hjemmesider for andre myndigheder eller institutioner (fx Kommunernes Landsforening, Teknologisk Institut e.l.)	1%	6%	13%	33%	43%	4%
Politiske partiers hjemmesider	0%	1%	4%	23%	66%	5%
Interesseorganisationers og politiske bevægelsers hjemmesider (fx fagbevægelser, miljøbevægelser, ATTAC e.l.)	1%	4%	7%	26%	57%	5%
Frivillige organisationers hjemmesider (fx Røde Kors, Amnesty International, Mellemfolkeligt Samvirke)	0%	2%	6%	29%	57%	6%
Anden type	9%	12%	7%	5%	40%	25%

N = 1064, 1065, 1064, 1067, 1066, 1058, 1066, 1060, 500 af 1102

Tabel B3.26 **Er de hjemmesider, du besøger...**

	Antal ud af 1099	%
dansksprogede?	1021	93%
engelsksprogede?	850	77%
på andre sprog?	254	23%

N = 1102

Tabel Har du inden for de seneste 12 måneder...

B3.27		Ja	Nej	Ved ikke
	fulgt debatter eller chats på internettet om politik og samfundsforhold?	9%	90%	2%
	selv deltaget i en debat eller chat på internettet om politik og samfundsforhold?	2%	97%	1%
	»skrevet under« på en underskriftindsamling på nettet eller via e-mail?	9%	90%	1%
	fulgt debatter på internettet om andre emner end politik og samfundsforhold?	17%	81%	2%
	selv deltaget i debatter på internettet om andre emner end politik og samfundsforhold?	8%	91%	1%

N = 1093, 1092, 1090, 1091, 1091 af 1102

Tabel Kender du til Søllerød Kommunes hjemmeside: www.sollerod.dk?

B3.28	Ja	73%
	Nej	27%

N = 1092 af 1102

Tabel Ca. hvor ofte besøger du www.sollerod.dk?

B3.29	En eller flere gange om dagen	1%
	En eller flere gange om ugen	6%
	En eller flere gange om måneden	27%
	Sjældnere	58%
	Aldrig	8%

N = 795 af 798

Tabel B3.30 Hvor ofte foretager du dig noget af følgende på www.sollerod.dk?

	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig
Læser »Nyheder fra Søllerød Kommune«	8%	14%	44%	34%
Henter/læser dagsordener eller referater fra kommunalbestyrelsens møder	2%	5%	24%	70%
Besøger netdebatten	0%	0%	16%	83%
Søger information om kommunens servicemuligheder	2%	22%	60%	15%
Søger information om kommunens fritidstilbud	2%	9%	41%	48%
Søger information om kommunens kulturelle tilbud	2%	13%	47%	38%
Søger information om kommunens politikere		1%	26%	73%
Finder e-mail-adresser til kommunens politikere		1%	16%	84%
Finder e-mail-adresser til kommunens administrative afdelinger	1%	4%	39%	57%
Bruger »selvbetjeningen« (fx indberetning af vandforbrug, meddelelse om flytning, lægeskift e.l.)	1%	12%	60%	26%

N = 729, 730, 724, 728, 730, 730, 727, 730, 730 af 737

Tabel B3.31 Har du skrevet et indlæg til en eller flere af debatterne på www.sollerod.dk?

Ja	1%
Nej	99%

N = 736 af 737

Tabel B3.32 Benytter du dig af muligheden for at abonnere på elektroniske nyheder fra Søllerød Kommune?

Ja	10%
Nej, kender ikke ordningen	58%
Nej, men kender ordningen	32%

N = 737 af 737

Tabel B3.33 Har du kendskab til, at Søllerød Kommune lægger sager ud til høring på internettet? (fx om ungdoms- eller idrætspolitik, trafik- og miljø-handlingsplan e.l.)

Ja	20%
Nej	80%

N = 734 af 737

Tabel B3.34 Har du nogensinde gjort noget af det følgende i forbindelse med en af kommunens høringer på internettet?

Læst høringsforslaget	20%
Jeg har læst andres indlæg i høringsdebatten	12%
Jeg har skrevet et indlæg i høringsdebatten	0%
Nej, jeg har ikke gjort noget af det ovenstående	68%

N = 144 af 147

Tabel B3.35 Hvor interesseret ville du være i at give din mening til kende i en debat på kommunens hjemmeside, hvis...

	Meget interesseret	Noget interesseret	Kun lidt interesseret	Slet ikke interesseret	Ved ikke
kommunen lagde flere sager ud til offentlig høring?	5%	29%	42%	16%	8%
kommunen stillede et lukket debatforum til rådighed for en afgrænset gruppe af deltagere?	5%	19%	38%	29%	10%
du kunne komme med ideer i en tidlig fase af planlægningen af aktiviteter i kommunen?	8%	33%	35%	15%	9%

N = 731, 730, 731 af 737

Tabel a, b, c) I det følgende vil vi gerne høre din mening om Søllerød B3.36 Kommunes hjemmeside. Kan du via hjemmesiden...

	I høj grad	I nogen grad	I ringe grad	Slet ikke	Ved ikke
få den information om den kommunale service, som du ønsker?	25%	52%	2%	0%	21%
få det indblik i kommunalbestyrelsens beslutninger, som du ønsker?	8%	31%	5%	1%	55%
få bedre grundlag for at påvirke den kommunale politik på forskellige områder?	3%	19%	12%	4%	62%

N = 714, 716, 716 af 737

Tabel d, e) I det følgende vil vi gerne høre din mening om Søllerød Kommunes hjemmeside. I hvor høj grad synes du, at...

	I høj grad	I nogen grad	I ringe grad	Slet ikke	Ved ikke
det er let at finde rundt på hjemmesiden?	26%	52%	5%	1%	16%
det er let at forstå den information, der gives på hjemmesiden?	36%	45%	2%	0%	17%

N = 713, 714 af 737

Tabel B3.37 Hvilken fordel synes du alt i alt, det giver at...

	En meget stor fordel	En ret stor fordel	En ret lille fordel	Slet ingen fordel	Ved ikke
kommunikere med kommunen pr. e-mail?	25%	38%	13%	4%	20%
debattere kommunale spørgsmål på Søllerød Kommunes hjemmeside?	6%	24%	21%	7%	42%
følge med i den kommunale politik via Søllerød Kommunes hjemmeside?	8%	34%	20%	5%	34%

N = 724, 721, 723 af 737

Tabel B3.38 Synes du, at Søllerød Kommune skal udbygge sin hjemmeside på følgende områder?

	I høj grad	I nogen grad	I ringe grad	Slet ikke	Ved ikke
Adgang til sager/data, der vedrører dig selv (fx sager under behandling)	42%	27%	6%	6%	19%
Elektronisk selvbetjening	47%	31%	4%	2%	15%
Information om kommunal service	38%	37%	6%	2%	17%
Information om kommunalbestyrelsens arbejde	20%	38%	14%	4%	24%
Adgang til at deltage i debatter	12%	27%	23%	9%	29%

N = 725, 724, 722, 725, 722 af 737

Tabel B3.39 Er du selv eller som pårørende (fx som forælder) bruger af en eller flere af følgende kommunale institutioner?

Daginstitution (vuggestue/børnehave)	17%
Folkeskole	25%
Øvrige skoler (dvs. Heldagsskolen, Søllerød Ungdoms- og Uddannelsescenter, Værkstedsskolen, Fælles Pædagogisk Center)	3%
Pensionist- og Ældrerådet	4%
Aktivitetscenter for ældre	5%
Plejehjem	1%
Bibliotek	70%
Fritidsinstitution (dvs. musikskolen, ungdomsskolen)	12%
Kulturinstitution (fx museer, biografer mv.)	39%
Tandplejen	24%
Andre	3%

N = 1102

Tabel B3.40 Hvor ofte benytter du hjemmesiden for den/de institutioner, som du er bruger af?

	Ugentligt	Månedligt	Sjældnere	Aldrig
Daginstitution (vuggestue/børnehave)	3%	12%	33%	52%
Folkeskole	6%	25%	33%	36%
Øvrige skoler (dvs. Heldagsskolen, Søllerød Ungdoms- og Uddannelsescenter, Værkstedsskolen, Fælles Pædagogisk Center)	11%	22%	11%	56%
Pensionist- og Ældrerådet	9%	16%	36%	40%
Aktivitetscenter for ældre	8%	8%	41%	43%
Plejehjem		11%	11%	78%
Bibliotek	10%	19%	33%	39%
Fritidsinstitution (dvs. musikskolen, ungdomsskolen)	5%	7%	32%	55%
Kulturinstitution (fx museer, biografer mv.)	7%	19%	38%	36%
Tandplejen	4%	1%	14%	81%
Andre	11%	8%	14%	67%

N = 186, 277, 28, 52, 57, 11, 768, 124, 410, 247, 38 af 1102

Tabel B3.41 Hvilken betydning har institutionens hjemmeside for kontakten mellem dig og institutionen?

Meget positiv betydning	7%
Positiv betydning	28%
Hverken positiv eller negativ betydning	33%
Negativ betydning	0%
Meget negativ betydning	1%
Ved ikke	32%

N = 953 af 1102

Tabel B3.42 I hvilken grad kunne du ønske dig, at de kommunale institutioner, som du er bruger af, havde hjemmesider med følgende indhold?

	I høj grad	I nogen grad	I ringe grad	Slet ikke	Ved ikke
Adgang til information om mål og principper	19%	30%	17%	9%	24%
Adgang til information om institutionens aktiviteter	37%	33%	7%	5%	17%
Adgang til praktisk information (fx om regler, åbningstider e.l.)	53%	27%	4%	3%	13%
Adgang til bestyrelsesreferater	13%	27%	25%	13%	21%
Løbende information via e-mail om nyheder/ændringer i institutionens dagligdag	21%	31%	17%	11%	20%
Mulighed for dialog med personalet og institutionens øvrige brugere	11%	26%	25%	15%	24%
Mulighed for elektronisk tilmelding og betaling til arrangementer	32%	32%	10%	8%	17%
Andet	3%	4%	4%	11%	78%

N = 913, 927, 940, 917, 926, 924, 931, 321 af 1102

Tabel B3.43 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om internettets betydning for demokratiet?

	Helt enig	Delvis enig	Hverken enig eller uenig	Delvis uenig	Helt uenig	Ved ikke
Internettet gør det lettere for almindelige borgere at følge med i politik på forskellige områder	31%	34%	19%	4%	3%	10%
Internettet bidrager til at gøre de politiske beslutningsprocesser mere gennemsikrelige?	12%	25%	34%	8%	7%	15%
Internettet giver borgerne større chancer for at påvirke politikken på forskellige områder	10%	25%	34%	8%	7%	15%
Der er så meget information på internettet om politik, at den enkelte let taber overblikket	9%	29%	26%	10%	5%	21%
Den almindelige borger har mere ud af at skrive debatindlæg til avisen end på kommunens hjemmeside	24%	34%	19%	3%	3%	17%
Internettet er velegnet for debat af politiske spørgsmål	9%	27%	30%	8%	6%	19%
Internettet er et godt sted at hente information om politik	25%	35%	20%	3%	2%	15%

N = 1089, 1084, 1084, 1085, 1093, 1084, 1084 af 1102

Tabel B3.44 Der findes forskellige opfattelser af, hvordan man som borger mest effektivt kan påvirke beslutningerne i kommunen. Hvor effektiv synes du, hver enkelt af disse aktiviteter er?

	Meget effektiv	Effektiv	Hverken effektiv eller ineffektiv	Ineffektiv	Meget ineffektiv	Ved ikke
Tage personlig kontakt til kommunen	25%	44%	12%	3%	1%	16%
Tage kontakt til kommunen via e-mail	5%	28%	24%	5%	2%	36%
Tage kontakt til kommunen pr. brev	12%	49%	17%	3%	1%	18%
Tage kontakt til kommunen sammen med andre (fx via underskriftindsamling)	11%	28%	18%	4%	2%	37%
Tage personlig kontakt til kommunalbestyrelsens medlemmer	11%	26%	16%	2%	2%	43%
Tage kontakt til kommunalbestyrelsens medlemmer via e-mail	3%	19%	20%	3%	3%	52%
Tage kontakt til kommunalbestyrelsens medlemmer pr. brev	5%	30%	17%	2%	2%	43%
Deltage i debat på kommunens hjemmeside	1%	8%	27%	7%	3%	54%
Deltage i kommunalbestyrelsesmøder	4%	19%	23%	5%	4%	45%
Deltage i offentlige høringer	4%	25%	24%	4%	3%	40%
Skrive et læserbrev i den lokale avis	6%	31%	24%	4%	2%	32%

N = 1076, 1071, 1073, 1070, 1072, 1070, 1071, 1068, 1069, 1072, 1070 af 1102

Tabel B3.45 Hvis du havde muligheden, hvor interesseret ville du så være i...

	Meget interesseret	Noget interesseret	Kun lidt interesseret	Slet ikke interesseret	Ved ikke
at afgive din stemme ved næste kommunalvalg via internettet?	52%	21%	11%	13%	2%
at følge kommunalbestyrelsesmøde via direkte web-tv?	7%	24%	35%	30%	5%
at kommunikere direkte med politikere via en chatfunktion?	3%	11%	32%	45%	10%

N = 1076, 1075, 1075, af 1102

Tabel Er du mand eller kvinde?

B3.46	Mand	50%
	Kvinde	50%

N = 1458 af 1458

Tabel Alder

B3.47	18-29 år	8%
	30-39 år	14%
	40-49 år	18%
	50-59 år	20%
	60 år og derover	39%

N = 1458 af 1458

Tabel Civilstand

B3.48	Hjemmeboende hos forældre	3%
	Enlig – uden børn	12%
	Enlig – med børn	6%
	Gift – uden børn	10%
	Gift – med børn	54%
	Samlevende – uden børn	6%
	Samlevende – med børn	5%
	Andet	4%

N = 1403 af 1458

Tabel Hvilken skoleuddannelse har du?

B3.49	7. klasse	5%
	8. klasse	2%
	9. klasse	6%
	10. klasse	23%
	Ungdomsuddannelse	61%
	Andet	3%

N = 1404 af 1458

Tabel Hvilken uddannelse har du ud over skoleuddannelse?

B3.50	Ingen erhvervsuddannelse	5%
	Fuldført lærlinge- eller erhvervsuddannelse	13%
	Kort videregående uddannelse (under 3 år)	11%
	Mellemlang videregående uddannelse (3-4 år)	26%
	Lang videregående uddannelse (over 4 år)	35%
	Anden erhvervsuddannelse	10%

N = 1381 af 1458

Tabel Er du for tiden erhvervsmæssigt beskæftiget?

B3.51	Ja, fuldtidsjob	49%
	Ja, deltidsjob	10%
	Ja, men på uddannelsesorlov	0%
	Ja, men på barselsorlov	1%
	Ja, men midlertidigt arbejdsløs, mindre end 6 måneder	1%
	Ja, men arbejder ikke for tiden af andre årsager	1%
	Nej, arbejdsløs for en længere periode	1%
	Nej, langtidssygemeldt, mere end 6 måneder	1%
	Nej, efterlønsmodtager/overgangsydelse	4%
	Nej, førtidspension	2%
	Nej, folkepension	15%
	Nej, anden pension	4%
	Nej, lærling, elev, studerende	4%
	Nej, hjemmegående husmoder/husfader	2%
	Nej, ikke beskæftiget af andre grunde	1%
	Flere pensioner	5%

N = 1389 af 1458

Tabel Er du selvstændig, privat eller offentligt ansat?

B3.53	Selvstændig	17%
	Privat ansat	49%
	Offentligt ansat, kommune	14%
	Offentligt ansat, amt	6%
	Offentligt ansat, stat	11%
	Ansat flere steder	2%

N = 870 af 1458

Tabel **Hvad var husstandens samlede årsindtægt før skat i 2002?**

B3.54		Indkomstk
	Under 100.000 kr.	2%
	100.000-299.999 kr.	17%
	200.000-499.999 kr.	19%
	500.000-699.999 kr.	19%
	700.000-899.999 kr.	16%
	900.000 kr. og derover	27%

N = 1154 af 1458

Tabel **Hvilket parti stemte du på ved sidste folketingsvalg?**

B3.55	Socialdemokratiet	14%
	Det radikale venstre	10%
	Det konservative Folkeparti	13%
	Centrum-demokraterne	2%
	Socialistisk Folkeparti	3%
	Dansk Folkeparti	2%
	Kristeligt Folkeparti	1%
	Venstre	44%
	Fremskridtpartiet	0%
	Enhedslisten	1%
	Stemte ikke	3%
	Stemte blankt	0%
	Ønsker ikke at svare	7%

N = 1414 af 1458

Tabel **Må vi kontakte dig i forbindelse med et muligt interview?**

B3.56	Ja	28%
	Nej	72%

N = 1421 af 1458

Litteratur

Andersen, Johannes (2000): »Unge valgdeltagelse«. I: Bykilde, Gritt (red.): *Når unge udfordrer demokratiet*. Roskilde Universitetsforlag.

Andersen, Jørgen Goul (2001): *Valgundersøgelsen 2001 – teknisk rapport*. Aalborg Universitet.

Christensen, Stine; Leif Olsen og Olaf Rieper: »Netdemokrati i amter og kommuner«. *AKF Nyt 4/2002*, s. 5-11.

Hellevik, Ottar (1997): *Forskningsmetode i sociologi og statsvitenskap*. Universitetsforlaget, Oslo.

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (2002): *Regionernes IT-status*.

Nielsen, Jeppe (2002): *En oversigt og en foreløbig vurdering af demokratiprojekter inden for Det Digitale Nordjylland*.
<http://www.socsci.auc.dk/digdem/vurdering.pdf>

Olsen, Leif; Olaf Rieper og Stine Christensen (2002): MODINET Working papers. »Netdemokrati i lokalt perspektiv – belyst gennem et litteraturstudie«, 34 s.

PLS-Rambøll Management (2002): *Den digitale borger 2002*.

Rieper, Olaf (red.): »Fremtiden er her nu!« *AKF Nyt 4/2002*, 66 s.

Torpe, Lars og Jeppe Nielsen (2002): *Åbenhed og dialog. En vurdering af kommunernes hjemmesider 2002 med bilag*. Forskningsrapport. Bilag 1, bilag 2. AAU. (<http://www.socsci.auc.dk/digdem/publikationer.htm>)

Summary

Use of Søllerød Local Authority's Web Site by its Citizens

– Documentation of a Questionnaire Survey

Issued February 2004

by Leif Olsen, Stine Christensen and Olaf Rieper

This article presents the preliminary results of a questionnaire survey conducted among 2,500 randomly selected citizens over the age of 17 in Søllerød Local Authority, Denmark in spring 2003. In 2004, in-depth analyses will be published. The study, which has a response rate of 58 per cent, sheds light on the citizens' experience with the local authority's web site – www.sollerod.dk – seen from a democratic perspective.

Citizens in Søllerød appear to be ready to use the Internet for democratic purposes. Four out of five citizens in Søllerød use the Internet, 95 per cent of whom have access to the Internet at home. Furthermore, 78 per cent consider themselves fairly competent users of IT. Practically all Internet users send and receive e-mails and search for information on various topics over the Internet, and 75 per cent indicate that they regularly search for information on politics and social conditions.

The local authority's web site is known by 73 per cent of the citizens who use the Internet, of whom one in three visits the site at least once a month. The web site is used more often to search for service information than for information on the local government council's work and on the lo-

cal authority's representatives. Relatively few respondents visit the debate page on the web site. Thus, 1 per cent visits it once a month and 16 per cent visit it less than once a month. Furthermore, only 1 per cent of the citizens have written a contribution to the debate page.

The Internet users in Sjøllerød are sceptical of the theory that the Internet provides the opportunity to influence local policies. Only 3 per cent think that the web site provides, »to a high degree«, a better basis for influencing policies, while 19 per cent characterise the improvement as »to some degree«. Moreover, 12 per cent agree completely with the statement that the Internet makes the political decision-making processes more transparent, and just 10 per cent agree completely with the statement that the Internet increases citizens' opportunities to influence the current policies.

This scepticism notwithstanding, the respondents have a generally positive opinion of the Internet with regard to being able to contact the local authority electronically: 63 per cent have a positive opinion of being able to communicate with the local authority via e-mail, while 46 per cent have a positive opinion of being able to follow local policies on the Internet. Finally, 30 per cent have a positive opinion of being able to participate in the debate on local government issues on the local authority's web site.

Although the citizens of Sjøllerød have not used the democratic options on the local authority's web site as much as they have the service options, they are of the opinion that it is beneficially that these democratic options are available. Thus, there appears to be a potential for expansion of the electronic participatory democracy.

Noter

1. Lektor Lars Torpe er projektleder for dette projekt, www.socsci.auc.dk/digdem.
2. www.bedstpaanettet.dk
3. I alle spørgsmål, der forudsætter, at borgerne bruger internettet, er der tale om, at cirka 75% af de borgere, der har besvaret skemaet, indgår, i alt 1099 borger ud af 1458.
4. 96% af borgerne sender e-mail til venner, familie eller bekendte med mellemrum, og 80% gør det til kolleger. Kun 13% sender e-mail til politikere eller politiske partier, mens omkring 45% gør det til henholdsvis offentlige institutioner og den offentlige administration jf. tabel 22 i bilag 3. Her fremgår det også af tabel 37, at 63% anser det for »en stor fordel« eller »en meget stor fordel« at kunne kommunikere med kommunen via e-mail.
5. En »Bruger« er i den forbindelse defineret som en borger, der selv eller som pårørende bruger en kommunal institution. Jf. spørgsmål 39 i spørgeskemaet.
6. Denne andel skal dog ses i forhold til, at de borgere, der har svaret, at de aldrig anvender institutionshjemmesiden, ikke er blevet bortfiltreret.
7. Den demokratiske værdi er målt ud fra overordnede kriterier om, at borgerne dels skal have adgang til information, der kan danne grundlag for demokratisk meningsdannelse (oplyst forståelse), dels skal kunne ytre sig om deres meninger og derigennem påvirke resultatet på de demokratiske spørgsmål, der skal tages stilling til (effektiv deltagelse). For uddybning jf. Torpe & Nielsen 2002.
8. Jf. bl.a. PLS-Rambølls »Den Digitale Borger«, Vilstrup & Netcoders: »Trends i kvalitativ brug af internettet«.
9. Af Danmarks Statistiks efterretning om »Befolkning og Valg« (2002:13, 15. oktober 2002) fremgår det, at blot 5,6% af de opstillede kandidater var mellem 18 og 29 år. Befolkningsgruppen af de 30-39-årige var repræsenteret med 14,6%. Det kunne tyde på, at interessen for deltagelse i det kommunale demokrati er lavere for denne aldersgruppe. I forhold til valgdeltagelse ved både kommunalvalg og folketingsvalg skiller den yngste vælgergruppe sig ligeledes ud ved at have laveste deltagelse (Andersen 2000).
10. Danmarks Statistik står bag disse tal, der udtrykker en opgørelse fra 2001. Der er således et tidsslip i forhold til denne undersøgelse. Det må betyde, at tallene udtrykker et mindstemål for borgernes internetanvendelse i dag, idet der ikke viser sig tegn på, at omfanget af borgernes internetbrug udvikler sig i en negativ retning.